

Word bondgenoot

in de strijd tegen
(kinder)armoede

een kompas

Word bondgenoot

in de strijd tegen
(kinder)armoede

een kompas

voorwoord

wij brengen in beeld wat buiten beeld blijft
wij blijven staan waar anderen buigen
wij blijven samen zoeken naar oplossingen waar sommigen het opgeven
we onderzoeken en bekijken verschillende perspectieven
wij vechten samen zacht met kracht, met hoofd en hart
wij omarmen diegenen die uitsluiting ervaren
wij zetten in op ontmoeting en een warme samenleving
we werken SAMEN omdat we ons engageren
we geloven in KANSEN voor kinderen, jongeren en gezinnen
we blijven samen zaadjes planten, ook al is de grond hard
we weten dat er op bepaalde plekken toch iets zal ontkiemen
wij hebben dit gemerkt op 48 plekken in Vlaanderen en Brussel
word mee bondgenoot en blijf mee zaadjes planten
die ontkiemen en een heel bos doen groeien
zuurstof voor iedereen,
zullen we een bos beginnen?
wij inspireren jullie graag met onze 48 praktijken
wij geloven in DOEN wat werkt!

Voorwoord door Martine Moens,
vormingsmedewerker lokale bondgenotennetwerken

inhoudstafel

Voorwoord	5
Waarom deze gids?	7
Wat is armoede?	10
Samenwerken en een netwerk uitbouwen	17
Ik zie ik zie ik zie...Een gemeenschappelijke visie	20
De spin in het netwerk: de trekker met mandaat	22
Elkaars werking kennen	24
Nabijheid en flexibiliteit	26
Vertrekken vanuit noden	27
Procesmatig werken	30
Participatie en ervaringsdeskundigheid	32
Op maat werken	35
Proactieve benadering	37
Outreachend werken	39
Laagdrempeligheid	41
Van reflectie naar actie (en terug)	43
Overzicht lokale bondgenotennetwerken tegen kinderarmoede	45
Nawoord	108
Bronnenlijst	110

Waarom deze gids?

Zowel in het vorige Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2019-2024 als het huidige heeft de Vlaamse Regering aandacht voor de gevolgen van armoede bij kinderen¹. De projectoproep van het Departement Zorg in 2022 om 'Lokale Bondgenotennetwerken tegen Kinderarmoede' op te starten, paste in dit engagement en focuste op de strijd tegen kansarmoede bij kinderen en hun gezinnen.

Het uitgangspunt van deze oproep was dat armoedebestrijding een transversale aanpak vraagt, waarbij het cruciaal is om samen te werken over beleidsdomeinen en organisaties heen. Vanuit het lokale niveau gaven actoren aan dat ze bijzonder actief zijn in de strijd tegen armoede bij kinderen en jonge gezinnen. Gezien het zeer grote armoederisico bij eenoudergezinnen en de stijgende (kinder)armoedecijfers in Vlaanderen is deze projectoproep zeer pertinent. De Vlaamse overheid stelde bovendien vast dat er heel wat lokale actoren actief (willen) zijn op het vlak van (kinder)armoedebestrijding, maar dat zij elkaar onvoldoende vinden of kennen.

Als antwoord op de complexiteit van armoede en de nood aan meer samenwerking tussen mensen en organisaties zien we lokaal netwerken ontstaan waarin verschillende organisaties bondgenoot worden in de strijd tegen (kinder)armoede. Deze bondgenoten kunnen samen beter concrete problematieken detecteren, maar ook oplossingen formuleren, netwerken en verbindingen leggen tussen mensen in armoede, leerkrachten, vrijwilligers, hulpverleners, onderwijs, vrije tijd enzovoort.

De Vlaamse overheid wilde nieuwe samenwerkingen op het lokaal niveau stimuleren en ondersteunen met het oog op acties

¹ Een van de 5 strategische doelstellingen (SD 2) van het Vlaams Actieplan armoedebestrijding 2020-2024 zette specifiek in op de strijd tegen kinderarmoede <https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/39388>.

die bijdragen aan het verkleinen van kinderarmoede. Acties die niet door afzonderlijke organisaties tot stand kunnen komen.

Zo werd er een projectoproep uitgeschreven om kinderarmoede lokaal en samen te bestrijden. De Vlaamse overheid ontving 151 aanvragen waarvan er 48 geselecteerd konden worden met het beschikbare budget. 19 projecten startten op 1 december 2023. 26 projecten startten op 1 februari 2024. De projecten hebben een looptijd van 2 tot 3 jaar.

De 48 geselecteerde projecten moesten een aanzet geven tot structurele oplossingen voor kinderarmoede. Innovatie en goede praktijken op lokaal niveau door samenwerking zijn inspirerend voor zowel lokale als bovenlokale beleidsmaatregelen op de langere termijn.

De voorbije 2,5 jaar werden de 48 geselecteerde bondgenotenprojecten gefinancierd door de Vlaamse overheid en werd er tegelijkertijd beroep gedaan op het Netwerk tegen Armoede om deze projecten samen met deLink te begeleiden. Het Netwerk tegen Armoede en deLink realiseerden samen een ondersteuningsaanbod op maat van de 48 projecten. Er vonden 23 regionale inspiratiedagen plaats rond tal van thema's (inzicht in armoede, de rol van ervaringsdeskundigheid, succesvol samenwerken, participatie en politiserend werken,...). Er waren tal van werk- en plaatsbezoeken aan de lokale projecten en 4 thematische intervisiesessies. Er werden 14 individuele ondersteuningstrajecten op maat gerealiseerd door deLink en instrumenten ontwikkeld zoals drempelscans, het screenen van materiaal en vormingen en coachingen op maat. We zochten een evenwicht tussen individuele ondersteuning en het groepsaanbod, en tussen maatwerk en standaardisering. Ook op het vlak van kennisdeling werden er verschillende initiatieven genomen, zoals een website en een nieuwsbrief.

Een van de belangrijke doelstellingen van de ondersteuning vanuit het Netwerk tegen Armoede en deLink is om de opgebouwde

kennis en expertise van de projecten niet verloren te laten gaan. Deze inspiratiegids is een van de manieren waarop we de opgebouwde kennis en ervaringen willen borgen en met u delen.

Daarnaast blijft de website de komende jaren publiek beschikbaar en zullen de conclusies van de inspiratiedag op 9 juni 2026 worden gedeeld. Op de website vindt u onder meer inspiratiedossiers, werkvormen en praktijkvoorbeelden.

SURF NAAR DE WEBSITE
VAN DE LOKALE BONDGENOTEN

De realisaties van de 48 lokale bondgenotennetwerken willen we uitdragen in Vlaanderen en Brussel. We verzamelden data van de projecten via vragenlijsten, focusgroepen en de vele gesprekken die we de voorbije 2,5 jaar hebben gehad. We bevonden ons in de unieke positie om de projecten te zien uitgroeien tot wat ze vandaag zijn: succesvolle voorbeelden van samenwerken om (kinder)armoede te bestrijden. Vanuit die projecten zochten we naar de gemene deler. **Wat zorgt nu voor een succesvolle samenwerking, en hoe bestrijd je daarmee (kinder)armoede lokaal?**

In het volgende hoofdstuk brengen we een algemeen kader aan, in het hoofdstuk erna beschrijven we aan de hand van dit kader belangrijke factoren voor succesvolle samenwerking ter bestrijding van kinderarmoede. We geven heel wat voorbeelden uit de praktijk. We wensen u veel inspiratie toe.

Wordt u ook een bondgenoot in de strijd tegen (kinder)armoede?

Wat is armoede?

“

“Armoede is een netwerk van sociale uitsluitingen dat zich uitstrekt over meerdere gebieden van het individuele en collectieve bestaan, in die mate dat men geen leven kan leiden dat voldoet aan de menselijke waardigheid. Hierdoor ontstaat een kloof met de rest van de samenleving. Deze kloof, die in de samenleving wordt ge(re)produceerd, kan men niet op eigen kracht overbruggen.”²

Deze definitie van 2018, die gebaseerd is op de definitie uit het allereerste Jaarboek Armoede en Sociale Uitsluiting van Vranken & Geldof in 1992, toont dat armoede een ‘wicked problem’³ is. Dit betekent dat het een probleem is dat niet stapsgewijs en eenduidig kan worden opgelost, zoals een rekensom, bijvoorbeeld. **Armoede is namelijk complex en speelt op verschillende levensdomeinen⁴.** Het bestaan van armoede is contextgebonden: armoede raakt mensen, maar ontstaat in de samenleving, waar een samenspel van globale, maatschappelijke, economische en andere factoren armoede doet toe- of afnemen.

We verwijzen ook graag naar de visietekst van het Netwerk tegen Armoede omdat ook daar diezelfde complexiteit en gelaagdheid van armoede te zien is⁵. Vanuit de ervaringskennis van de Verenigingen waar armen het woord nemen, stelt het Netwerk tegen Armoede de volgende aspecten centraal:

- Armoede is een gebrek aan geld en middelen
- Armoede is een schending van de menselijke waardigheid
- Armoede is structurele uitsluiting door de samenleving
- Armoede is divers en gelaagd
- Armoede is stigmatisering en ongelijkheid
- Armoede is geweld en traumatiserend

² Raeymaeckers, Peter et al. (2018). “Over armoede en beleid” en Coene, Jill et al. Jaarboek Armoede en sociale uitsluiting 2018, Antwerpen, Universitaire Stichting voor armoedebestrijding, p.24

³ Rittel, H.W.J. & Webber, M.M. (1973). Dilemmas in general theory of planning. *Policy Sciences*, 4(2), 155-169.

⁴ Netwerk tegen Armoede (2024). Over leven in armoede: twintig jaar strijd in tien verhalen.

⁵ *Onze visie | Netwerk tegen Armoede*. (z.d.). <https://netwerktegenarmoede.be/nl/over-ons/onze-visie>

Een tekort aan geld, een slechte woning, gezondheidsproblemen, arbeidskansen, maar ook de schaamte en schuldgevoelens zijn allemaal elementen van armoede. In armoede leven is enorm stigmatiserend en de betrokken mensen gaan gebukt onder vooroordelen en sociale afwijzing. Bij kinderarmoede is dat niet anders. Kinderen zijn deel van het gezin, ze staan nooit op zichzelf. Daarom spreken we met het Netwerk tegen Armoede over **gezinsarmoede**. Kinderen zijn afhankelijk van het huis en het inkomen van hun ouders, ze zijn nooit arm 'op zichzelf'. Kinderen ervaren op hun beurt ook uitsluiting op verschillende levensdomeinen, zoals op school, bij vrijetijdsactiviteiten, het al dan niet hebben van vriendjes en een rustige plek in huis om te spelen en te leren... Hoewel ouders ze alle kansen willen geven, gaat dat niet door de armoedesituatie en het gebrek aan middelen in het gezin. **Armoede vraagt om oplossingen op verschillende levensdomeinen, met acties vanuit een geïntegreerde visie en een lange termijn, preventief perspectief. Armoede vraagt dus om beleidsmaatregelen, gecoördineerd over beleidsdomeinen heen.**

“

“Ik woonde in een onbewoonbaar huis zonder verwarming, als alleenstaande mama. Dus durfde ik geen hulp te vragen bij Kind en Gezin, uit angst dat ze mijn kinderen zouden 'afpakken'.”⁴

Kenmerkend voor een wicked problem is dat er geen eenduidige oplossingen zijn en ook geen eenduidige beschrijving van het probleem¹. Vaak valt de beschrijving van het probleem samen met de oplossingen. Dat is bij armoede ook het geval.

HOE ARMOEDE OPLOSSEN?

Een antwoord op een wicked problem is **Collaborative Governance**⁶. Collaborative Governance is een proces, model of bestuursvorm waarbij de overheid de focus verlegt van een marktgerichte aanpak naar een aanpak die gestoeld is op samenwerking. Dit met verschillende actoren, zoals met middenveldorganisaties en burgers. De laatste jaren is deze aanpak in opmars. Dat komt enerzijds op vraag van de samenleving: er zijn steeds meer wicked problems die vragen om een brede aanpak met partners. Anderzijds ervaren overheden financiële stress, waardoor ze kijken of bepaalde diensten (deels) kunnen worden overgeheveld aan andere instanties, zowel privaats als publiek.

De kern van Collaborative Governance gaat over **samenwerking**. Om wicked problems zoals armoede aan te pakken, is er nood aan samenwerking. Publieke, private en middenveldorganisaties worden betrokken bij het maken van beleid. Er is gedeelde verantwoordelijkheid en inbreng. Er worden dus ook verschillende perspectieven en kennisvormen binnengebracht. **Kennis kruisen** is een belangrijk aspect om armoede effectief te bestrijden en te vermijden, zeker vanuit het perspectief van het jonge kind.

Dit is precies waar de lokale bondgenotennetwerken op inzetten. Ze benaderen (kinder)armoede als een probleem dat niet één organisatie of lokale overheid kan oplossen. Ze verbinden scholen, vrijetijdsorganisaties, brugfiguren⁷ op scholen, Huizen van het Kind, inloophuizen, sociale diensten en nog veel andere partners met elkaar en het lokale bestuur. Deze krachtenbundelingen wierpen hun vruchten af, maar er zijn ook heel wat uitdagingen geweest en het belang van randvoorwaarden kwam duidelijk naar

⁶ Voets, J., Brandsen, T., Koliba, C., & Verschuere, B. (2021). Collaborative governance. In Oxford research encyclopedia of politics. <https://doi.org/10.1093/acrefore/9780190228637.013.1419>

⁷ Dossier: Een brug tussen onderwijs en welzijn voor gezinnen in armoede | Netwerk tegen Armoede. (z.d.). <https://www.netwerktegenarmoede.be/nl/nieuws/2025/dossier-een-brug-tussen-onderwijs-en-welzijn-voor-gezinnen-in-armoede>

voren. Deze inspiratiegids wil zowel de successen, uitdagingen als de randvoorwaarden belichten.

Binnen de literatuur van Collaborative Governance komen verschillende elementen terug die we ook in de lokale bondgenoten-netwerken zien:

- De context waarin de lokale bondgenoten actief zijn is een **context van “wicked problems” of complexe problemen**. Bij de lokale bondgenoten is dit toegepast op (kinder)armoede.

Zoals voorgaand beschreven, is armoede complex en speelt het op verschillende levensdomeinen en beleidsniveaus. Het vraagt daarom om oplossingen die grenzen overschrijden, met acties vanuit een geïntegreerde visie en een lange termijn en preventief perspectief.

- Aangezien het armoedeprobleem de grenzen overschrijdt van zowel levensdomeinen als werkterreinen van organisaties, wordt er **samengewerkt tussen heel wat actoren om tot een oplossing te komen**.

Een gedeelde visie en een gedeeld aanvoelen van urgentie om te handelen vormt hierbij het fundament. Alle partners moeten het eens zijn over de oorzaken van armoede in hun specifieke context, een gedeelde visie ontwikkelen, en moeten elkaar vinden in de urgentie om te willen handelen. Is er een gedeelde probleemdefinitie? Zijn we het eens over mogelijke (deel)oplossingen? Zijn oplossingen flankerend en curatief van aard? Is het mogelijk om ook structurele oplossingen en acties te ondernemen? Kortom, het gaat over gezamenlijk eigenaarschap en engagement, over een politiek mandaat en beleidsactoren die hier ruimte voor scheppen én de nodige budgetten beschikbaar stellen om de synergie en samenwerking mogelijk te maken.

- **Mandaten en afspraken** binnen de samenwerking zijn belangrijk voor een optimaal verloop. Het zorgt ervoor dat ook kleinere, minder machtige bondgenoten hun stem kunnen laten horen binnen het samenwerkingsverband.

Er moet een **spelverdeler** zijn die de partijen verbindt zonder hun autonomie te verstikken. Aan een netwerk moet gewerkt worden, het komt niet vanzelf tot stand en het blijft niet vanzelf goed functioneren. Het gaat ook om structurele **betrokkenheid van ervaringsdeskundigen**, zodat hun kennis en ervaring wordt meegenomen. Het omvat ook een **integrale aanpak** waarbij er samenwerking is over de verschillende beleids- en levensdomeinen heen (huisvesting, werk, onderwijs, zorg en vrije tijd). Het gaat om governance, regie, ruimte voor co-creatie en netwerksturing.

- **Vertrouwen** moet ontstaan en groeien tussen de verschillende partners. Open dialoog, nieuwsgierigheid en wederkerigheid zijn hierin cruciaal. Door regelmatig te reflecteren en te evalueren op het proces en de samenwerking groeit vertrouwen en worden focus, acties en resultaten duidelijk. **Aandacht voor het proces** is belangrijk.

Door op een goed begeleide manier met elkaar samen te werken, door succes te boeken, wordt vertrouwen opgebouwd. Dat vertrouwen doet de kans op betere samenwerking en goede resultaten dan weer toenemen. Het proces gaat over het **bevorderen van samenwerking** tussen partners die in grote mate onafhankelijk van elkaar werken, maar afhankelijk zijn van elkaar om ook resultaten te boeken op vlak van armoedebestrijding.

- Het uiteindelijk doel is om iets te creëren dat een **maatschappelijke (meer)waarde** heeft, een resultaat neerzetten dat de actoren afzonderlijk van elkaar niet konden bereiken.

Dit vierde aspect gaat over de uiteindelijke sociale **impact**. Hoe heeft onze actie verschil gemaakt in de levens van kinderen en gezinnen in armoede? Wat creëerde die impact? Is er sprake van het realiseren van grondrechten? Alleen als er impact kan worden gemaakt, wordt de kracht en meerwaarde van het netwerk bestendigd. Relevante netwerken worden ook robuuste netwerken. De kans vergroot dat professionals, ervaringsdeskundigen, organisaties en beleidsactoren zich ook in de toekomst blijven engageren in de strijd tegen armoede.

Samen (kinder)armoede bestrijden

De 48 lokale bondgenotennetwerken weten dat je kinderarmoede niet alleen bestrijdt. Meer nog, ze weten ook dat kinderen niet op zichzelf in armoede leven. De focus op kinderarmoede was echter de bril om naar de complexe armoedeproblematiek te kijken en erop in te grijpen. Het bood doelgerichtheid en afbakening om impactvol en structureel te handelen: zorgen dat de armoede van het gezin de kansen van kinderen om te groeien, te leren en uiteindelijk aan de armoede te ontsnappen, niet fnuikt.

Vanuit het middenveld maakten de bondgenotennetwerken linken met het lokale gemeente- of stadsbestuur én heel wat andere lokale organisaties en actoren uit het brede veld van welzijn, zorg, onderwijs, vrije tijd of wonen. Dat deden ze in 48 lokale netwerken verspreid over heel Vlaanderen en Brussel. Hoewel elk netwerk zijn eigen vorm en karakter heeft, of een bepaalde interventie vooropstelde in de strijd tegen (kinder)armoede, konden we bij alle bondgenotennetwerken heel wat elementen van collaborative governance herkennen.

Het Netwerk tegen Armoede ondersteunde samen met deLink de 48 lokale netwerken. De ondersteuning bestond uit regionale en thematische vorming en intervisie, maar ook gericht maatwerk en hands-on advies voor de lokale netwerkcoördinatoren en alle betrokkenen. Vanuit deze unieke positie konden we ervaren wat wel en niet werkte, en in welke context. We zagen de enorme diversiteit in lokale contexten en uitdagingen, die leiden tot een specifieke aanpak of focus. Tegelijk is het opvallend hoe overtuigd alle netwerken kozen voor een integrale en structurele visie op armoedebestrijding, vertrekkend vanuit grondrechten en met het oog op het doorbreken van intergenerationele armoede op lange termijn. Vanuit het Netwerk tegen Armoede gingen we in gesprek met de lokale bondgenoten. Sommige projecten waren al afgelopen, andere zijn nog volop op dreef. Wat ze allemaal gemeen hadden, is dat ze de voorbije 2,5 jaar

zorgden voor een krachtenbundeling op het lokale niveau rond (kinder)armoedebestrijding. Zo werd er doelgericht samengewerkt, en niet meer naast elkaar gewerkt. Aan de hand van gesprekken, vragenlijsten en interviews met de lokale bondgenotennetwerken over heel Vlaanderen en Brussel, vonden we hun gemeenschappelijke succesfactoren. We maken je graag bondgenoot en hopen je te inspireren om zelf lokaal en doelgericht aan de slag te gaan.

SAMENWERKEN EN EEN NETWERK UITBOUWEN

Armoede speelt op verschillende levensdomeinen. Het is daarom belangrijk om de verschillende levensdomeinen en bronnen van kennis mee te nemen in een project of actie. De lokale bondgenotennetwerken blonken hierin uit. Door samen te werken met verschillende lokale partners en de stad of gemeente konden ze op meerdere levensdomeinen en invalshoeken inzetten op armoedebestrijding, maar wel vanuit één doelgerichte aanpak en de bril van kinderarmoede bestrijden.

Een netwerk vormen was een prioriteit en een belangrijke succesfactor in het realiseren van impact door de lokale bondgenotennetwerken. Ze verbonden verschillende diensten en organisaties met elkaar. Deze kenden elkaar soms vaag, soms beter, maar echte samenwerking bleef vaak uit tot deze gerichte netwerkvorming werd opgezet. Dit zorgde niet alleen voor een betere kennisdeling en afstemming van aanbod, maar zeker ook voor de ontwikkeling van een gemeenschappelijke visie op de aanpak van armoede in de gemeente.

Dat is nodig, want soms vinden gemeenten en organisaties, of organisaties elkaar, niet. Door een drukke agenda en te weinig kennis over elkaars werking, lopen ze elkaar mis. En dat wanneer

een complex probleem zoals armoede een gemeenschappelijke aanpak vraagt.⁸ Via die samenwerking zagen de lokale bondgenootennetwerken dat ze complementair konden werken en zo meer impact konden realiseren. Die aanpak zorgde bijvoorbeeld voor een betere doorstroom naar de juiste lokale dienst- en hulpverlening of welzijnsactoren. Er kon makkelijker worden doorverwezen naar elkaar en er werd niet (meer) op aparte sporen gewerkt.

In Evere slaat het netwerk “Geen kans voor armoede” de handen in elkaar met de Nederlandstalige partners uit de buurt. Ze vormden samen een thuis voor gezinnen in een kwetsbare situatie. Dat deden ze door een zorgwijk-overleg op te richten. Met de partners bouwden ze een relatie op en bespraken ze casussen. Door elkaar ook op informele momenten te leren kennen, creëerden ze een hechte band. Hierdoor was het makkelijker om eens de telefoon op te nemen tussen organisaties, bij een kleinere vraag of wanneer er nood was aan een klankbord tussen sociale professionals.

Het netwerk De Verbindingswerkers in De Panne zorgde ervoor dat het Huis van het Kind een laagdrempelige plek werd. Samen met Eerstelijnszone Westkust-Polder, Kind en Gezin, Golfbreker vzw, SAAMO en het Lokaal Overleg Platform basisonderwijs De Panne vormden ze een klankbordgroep. Ze bepaalden samen waar de noden lagen, en wat haalbaar was. Bij de klankbordgroep kwam een denkoefening over de samenwerking tussen de partners aanbod met volgende vragen: wat is haalbaar? Hoe komen we tot een haalbare en duurzame samenwerking? Aan de hand van de “methodiek van professionele dialoog” van deLink bepaalden ze met succes hun gedeelde belang.

⁸ Voets, J., Brandsen, T., Koliba, C., & Verschuere, B. (2021). Collaborative governance. In *Oxford Research Encyclopedia of Politics*. Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/acrefore/9780190228637.013.1419>

Het netwerk “Een brug over schulden” werkte in Sint-Niklaas samen met de arbeidsrechtbank, Huis van het Kind, het OCMW en Budget in Zicht om extra ondersteuning aan te bieden aan gezinnen met schulden. Deze unieke samenwerking wierp haar vruchten af. Het project, dat in de schoot ligt van de Springplank, een Vereniging waar mensen in armoede het woord nemen, ondersteunt gezinnen die in collectieve schuldenregeling zitten. Daarnaast kreeg de magistratuur van de arbeidsrechtbank een vorming met mensen in armoede. Op die manier werd ook ervaringskennis binnengebracht in de arbeidsrechtbank.

“Naar mijn gevoel zit de grootste impact bij het dichter bij elkaar brengen van de verschillende partijen, en de bereidheid van de arbeidsrechtbank om zich open te stellen om het systeem van collectieve schuldenregeling te verbeteren, met aandacht voor de noden van mensen in collectieve schuldenregeling. Dat is echt een straffe prestatie!”

Niet enkel gezinnen moeten de weg naar hulp- en dienstverlening vinden, ook organisaties onderling moeten elkaar vinden! In Sint-Katelijne-Waver werd in het netwerk ‘Bruggen bouwen tussen thuis, school en welzijn’ de band tussen het Huis van het Kind en de scholen versterkt. Door nauwe samenwerking met het Huis van het Kind en de sociale dienst werden scholen beter geïnformeerd over de bestaande hulpverlening. Ze stelden een sociale kaart en een informatiebundel op, zodat nuttige informatie altijd voorhanden en toegankelijk was voor alle leerkrachten en directies. Zo groeide ook het armoedebewustzijn bij voltallige schoolteams.

“De kracht van ons divers, uitgebreid netwerk van partners werd duidelijk tijdens de Vrijtijdsmarkt in mei '25. Maar liefst 37 organisaties en initiatieven sloegen de handen in elkaar om gezinnen wegwijs te maken in het lokale vrijetijdsaanbod, initiaties te voorzien en samen een geweldig tof evenement te bouwen voor 400 aanwezige kinderen en ouders. We hopen de vrijetijdsmarkt jaarlijks te kunnen herhalen, onze partners zijn hiervoor alvast vragende partij!”
– Vrijtijdsbesteding voor iedereen (Antwerpen)

IK ZIE IK ZIE IK ZIE... EEN GEMEENSCHAPPELIJKE VISIE

Een fundamentele succesfactor voor een goede samenwerking is het vinden van partners die dezelfde kijk op armoede delen. Het liefste trek je allemaal aan hetzelfde zeel, maar soms kan het beginnen bij één medewerker van een partnerorganisatie die de hand uitreikt naar een andere actor. Een gedeelde basis is hoe dan ook cruciaal. Vanuit je visie starten de acties, maar het zorgt er ook voor dat je bij een verrassende wending samen gepast kan reageren. Spreek daarom je visie uit, groei naar elkaar toe en zoek naar een gemeenschappelijke basis om te handelen.

“In plaats van elk probleem in één hokje te plaatsen, vertrek je vanuit het geheel: het gezin, het kind, de context. Dit vraagt om structurele samenwerking, gedeelde doelen en een gezamenlijke taal.”
– Kind Omringd (Heist-op-den-Berg)

Vaak begint het bij de **probleemstelling of nodenanalyse**. Hoewel elke organisatie zijn eigen specificiteit heeft– zoals een eigen doelgroep, aanpak of visie– strijd je samen voor hetzelfde doel.⁹ Bij de lokale bondgenotennetwerken was dit kinderarmoede, maar al snel bleek

⁹ Ansell, C., & Gash, A. (2008). Collaborative governance in theory and practice. *Journal of Public Administration Research and Theory*, 18(4), 543–571. <https://doi.org/10.1093/jopart/mum032>

bij het bepalen van de probleemstelling dat de verschillende partners dezelfde knelpunten ondervonden. Een gedeelde analyse van problemen en noden zorgt ervoor dat het netwerk hecht blijft en de neuzen in dezelfde richting staan. Essentieel is dat de doelgroep, zoals ouders en kinderen in armoede, niet alleen de eindgebruiker is, maar ook vooral partner is binnen het netwerk. Zij hebben hun kennis en kijk op het probleem, en worden er dagelijks mee geconfronteerd. Het is daarom essentieel dat zij betrokken worden in het definiëren van het probleem (meer hierover onder ‘participatie’ op p.32).

Bij het netwerk #iedereeneenmax (Iedereen een Max) in Lanaken legden ze hun oor te luisteren bij de lokale Kidsraad. De kinderen in de raad merkten dat er meer en meer kinderen met allerlei welzijnsvragen zaten, maar niet goed wisten waar ze daar mee terecht konden. Ze gaven aan dat er nood was aan een vaste en neutrale vertrouwenspersoon of aanspreekpunt. Zo werd ‘Max’ geboren: een term om te verwijzen naar een neutraal aanspreekpunt of vertrouwenspersoon. Verschillende Lanaakse scholen hebben nu een MAX op school.

Het netwerk School/kleutersprong Blankenberge stapte in een traject van HOGENT rond samenwerking. Hieruit groeide een nieuw overlegplatform: het dialoogeiland. De Blankenbergse basisscholen, het stadsbestuur en welzijnspartners engageerden zich hierin. Het netwerk is complementair aan reeds bestaande overlegorganen binnen de stad. De partners van het dialoogeiland bespreken casussen en kijken samen naar oplossingen. Maar de effecten zijn structureel. Vanuit de praktijk werden stappenplannen gemaakt, het proces rond een individuele case leidde tot een gemeenschappelijke en gedragen oplossing voor vele gezinnen in die situatie. Door zo intensief samen te werken vanuit een concreet probleem, leerden de partner en betrokken personen

elkaar goed kennen. Zo ontdekten ze ook wat het netwerk en toekomstige samenwerking versterken. De gemeenschappelijke taal werd gevormd, en afstemmen werd makkelijker.

“Vanuit de eigen rol wordt er gekeken: wat kan ik bijdragen? Dat zorgt voor een verbindend gesprek én voor resultaat.”

— het netwerk School/kleutersprong Blankenberge

KOMPAS VOOR ONDERWIJS EN WELZIJN:
ZES BOUWSTENEN VOOR
EEN GOEDE SAMENWERKING

DE SPIN IN HET NETWERK: DE TREKKER MET MANDAAT

Samenwerken is ook verantwoordelijkheid delen én geven. Het uittekenen van de structuur en het aanwijzen van een trekker zijn belangrijke componenten van collaborative governance.¹⁰

Het is aan te raden om een duidelijke **projectcoördinator** aan te stellen van een netwerkstructuur. Die persoon kan ervoor zorgen dat samenwerking hecht en doelgericht blijft. De projectcoördinator brengt mensen en partners samen en stelt de agenda op. Aangezien de verschillende partners onafhankelijk van elkaar werken, maar tegelijkertijd wel afhankelijk van elkaar zijn om goede resultaten te boeken, is het essentieel dat iemand verbindingen legt tussen mensen en organisaties. De projectcoördinator zorgt ervoor dat alle perspectieven gehoord worden, ook die van de kleinere bondgenoten. De projectcoördinator waakt over het goed verloop van het netwerk, dat iedereen zich houdt aan de

¹⁰ Ansell, Chris, 'Collaborative Governance', in David Levi-Faur (ed.), *The Oxford Handbook of Governance* (2012; online edn, Oxford Academic, 18 Sept. 2012), <https://doi.org/10.1093/oxford-hb/9780199560530.013.0035>, accessed 14 Apr. 2026.

gemaakte afspraken en dat iedereen actief betrokken blijft. Dit wordt ook wel ‘integrative leadership’ genoemd.³

“Je creëert een web, maar een web heeft een spin nodig. Die spin kan sommige draadjes eens doen trillen, een nieuw draadje leggen of een kapot draadje herstellen. De projecttrekker is die spin.”

Het is ook belangrijk dat de trekker een duidelijk **mandaat** krijgt van de partners. Een mandaat zorgt voor ruimte waar zaken op tafel kunnen worden gelegd. Die ruimte wordt gegeven door de partners. Hoewel het belangrijk is om al van in het begin een projectcoördinator aan te stellen, hebben we gemerkt dat het mandaat groeit doorheen de tijd. Door het boeken van resultaten en het investeren in relaties, groeit het mandaat én de bereidheid bij partners om hun schouders achter de samenwerking te steken. Het netwerk wordt robuuster. Hoewel een mandaat de nodige ruimte geeft aan één persoon of organisatie om zaken in gang te steken, om veranderingen bespreekbaar te maken, zorgt het er óók voor dat partners actie ondernemen en mee die veranderingen bewerkstelligen. Zo boekt het bondgenotennetwerk samen resultaat.

Opgelet, de projectcoördinator is verantwoordelijk voor het faciliteren van het netwerk, maar niet voor het gehele project. De steun, energie en inzet van partners, zowel naar het netwerk als naar de uitvoering van concrete acties, blijft doorslaggevend.

‘t STOKstaartje in Tienen vormde een uitzondering op de structuur ‘1 projectcoördinator als trekker.’ In Tienen verdeelden ze de coördinatie-uren over 5 organisaties zodat er een gedeelde verantwoordelijkheid en taakverdeling was over dit project. Het geheel van organisaties fungeert als kernteam en maakte mee de gezamenlijke doelstelling mogelijk: het realiseren van

een speelpunt/ouder-kind plek in Tienen voor kinderen vanaf 3 jaar tot 12 jaar.

LEES HET ARTIKEL VAN VISIE
OVER 'T STOKSTAARTJE

Bij veel lokale bondgenotennetwerken stond een brugfiguur centraal. Deze persoon vormt een brug tussen gezinnen, school, vrije tijd, de gemeente en veel andere partners. Ook bij basisschool Balder was de brugfiguur een meesterbouwer. Samen met het Kenniscentrum Gezinswetenschappen en Resokit van Odisee maakten ze van een schoolomgeving een 'kansenhub'.¹¹ Dat deden ze door een goed partnerschap uit te werken tussen ouders, scholen en de buurt. Op basis van een sterk vertrouwen vergroten ze de mogelijkheden van gezinnen, en sturen ze signalen naar het schoolteam, de wijk en het beleid. Sociaal.Net schreef een artikel over hun sterke praktijk.

LEES HET ARTIKEL VAN SOCIAAL.NET
OVER DE BRUGFIGUREN

ELKAARS WERKING KENNEN

Armoedebestrijding vraagt om samenwerking en afstemming tussen verschillende sectoren en organisaties. Een belangrijke basisvoorwaarde is het beter leren kennen van elkaars werking en expertise.

¹¹ Vandewaerde, S. (2025, 22 oktober). *Basisschool Balder: 'Brugfiguur maakt wereld van verschil'*. Sociaal.Net. <https://sociaal.net/achtergrond/basisschool-balder-brugfiguur-maakt-wereld-van-verschil/>

Het is belangrijk om te bewaken dat de samenwerking niet vervalst in een strikt methodisch-technisch verhaal waarbij er voornamelijk afspraken en protocollen worden ontwikkeld. De nadruk moet liggen op de praktijk en het creëren van ruimte om samen met diverse actoren vanuit een gedeelde verantwoordelijkheid aan rechten en noden van ouders, jongeren en kinderen in armoede tegemoet te komen.

Bij Het Perspectief in Waregem merkten ze dat ze nood hadden aan een expert rond het thema 'de leefbaarheid in de wijk'. Ze deden daarom beroep op de expertise van een jeugdopbouwwerker (Arktos). Zij was dicht bij jongeren in de wijk aanwezig. Op hun eigen ontmoetingsplekken bouwde de jeugdopbouwwerker vertrouwen op en bereikte ze ook jongeren die anders moeilijk aansloten. Vanuit deze vertrouwensband werden de jongeren dan stap voor stap begeleid naar activiteiten afgestemd op hun noden. De jeugdopbouwwerker heeft een signaalfunctie én brugfunctie naar de andere lokale partners.

Samenwerken is een voortdurende oefening in het afstemmen van verschillende logica's. Wat voor een vzw, projectcoördinator of sociaal werker prioritair is, kan voor een schoolteam door tijdsgebrek onderaan de stapel belanden. Ook de **werkcultuur, kerntaken en arbeidsorganisatie** verschilt tussen partners: waar de één vastzit aan een strak dagschema en uren zoals een school met zijn onderwijsstaak, heeft de ander de tijd om te reflecteren en nieuwe dingen uit te proberen, denk aan vrijetijdsvereniging voor jongeren. Aandacht hebben voor elkaars werkcontext, de ruimte en energie die er is om te steken in samenwerking, is een belangrijke factor.

Dit is een afstemming die enkel kan gebeuren wanneer je niet blijft zitten op je eigen stoel en verder kijkt dan je eigen bril. Door goed te luisteren en het perspectief van de ander mee te verkennen, kan je de werking van de ander ontdekken. Je bekijkt de zaken even mee

vanuit een andere bril. Zo ontstaat er wederzijds begrip en wordt er samen gezocht naar hoe de samenwerking eruit kan zien. Bij een samenwerking moet er enerzijds rekening gehouden worden met de verschillende structuren en prioriteiten. Anderzijds mag elke partner ook kritisch uitgedaagd worden om kritisch te kijken naar de eigen organisatie: kan deze structuur anders? Kunnen we schuiven met prioriteiten? Kijken vanuit verschillende invalshoeken is cruciaal.

Partners van het netwerk DuoSprong in Beringen liepen stage in een school en in een OCMW. Zo ontdekten zij dat de partners een heel andere werkcontext hebben. Leerkrachten moesten voor de klas staan, en ook in een OCMW was de timing strak van klant tot klant. Het zorgde ervoor dat ze met DuoSprong hun aanbod gingen bekijken in het licht van de werkcontext van de school én het OCMW, zodat ze zagen waar de twee overeenstemden.

NABIJHEID EN FLEXIBILITEIT

Samenwerken zorgt ervoor dat je elkaar leert kennen. Organisaties en de sociale professionals die er werken, vinden elkaar, ook buiten de lijnen van het samenwerkingsverband. Dat zorgt voor meer duurzame neveneffecten, zeker op het vlak van warm doorverwijzen. Organisaties leggen de link sneller met elkaar.

Ook de **informele momenten** zijn niet te onderschatten. Een band hebben met de andere netwerkpartners die verder gaat dan het formele, zorgt ervoor dat je flexibeler bent. Plots wordt er toch weer meer mogelijk om zo samen het verschil te maken voor gezinnen in armoede. Het is makkelijker om de telefoon eens op te nemen, een hulpvraag te stellen en te verbinden op andere vlakken dan die van het project. Het delen van een fysieke werkplek, fysieke nabijheid in de gemeente of wijk en het creëren van informele overlegmomenten zijn hierbij helpend.

Naast ‘samenwerken’ zijn er nog heel wat andere belangrijke succesfactoren. We lichten graag enkele werkzame principes toe die we zagen terugkomen in de 48 lokale bondgenotenprojecten.

VERTREKKEN VANUIT NODEN

Succes begint bij het vertrekken vanuit een reële nood die door de praktijkwerkers en mensen in armoede zelf wordt aangevoeld. In plaats van bovenaf structuren op te leggen, merkten we dat de sterkste initiatieven organisch groeiden vanuit de dagelijkse realiteit.

Voordat het netwerk in Zelzate van start ging, gingen ze in gesprek met de lokale scholen. Uit die gesprekken bleek dat sommige leerlingen vaak niet ontbijten of een ongezonde of lege brooddoos hebben. Daarom sloegen ze de handen in elkaar met Enchanté, die het project ‘Brooddoosnodig’ opstartte in vier scholen.

“Tijdens het eten hoor je ook wel eens iets. Dingen die niet aan bod komen in een klascontext. Die alarmsignalen horen, is van grote waarde.”

BEKIJK HET FILMPJE
VAN BROODDOOSNODIG ZELZATE

Bij het netwerk ‘In Beeld’ in Gent was vertrekken vanuit de noden van de jongeren een absolute must. Ze bouwden een laagdrempelige en veilige plek voor jongeren in (kans) armoede. Het was een werking die vrij toegankelijk was tijdens de schooluren en zonder voorwaarden. Jongeren kwamen tot rust en ontsnaptten zo even aan de druk van school, gezin, hulpverlening en de straat. Ze konden

zichzelf zijn zonder oordeel. Samenleven stond dan ook centraal en ook de warme maaltijd die aangeboden werd tijdens de middag was daar een essentieel onderdeel van. Deze maaltijden fungeerden niet enkel als basiszorg, maar ook als verbindend moment. Rond de tafel ontstond er ruimte voor informele gesprekken over wezenlijke thema's zoals grenzen, pestgedrag, stress en prestatiedruk, relaties met ouders en leerkrachten, uitgaan, middelengebruik en onveiligheidsgevoelens.

Door deze gesprekken merkten jongeren dat ze niet alleen stonden in hun ervaringen. Ze vonden herkenning, steun en begrip bij elkaar en leerden van elkaar. Vanuit 'In Beeld' namen ze bewust het heft niet over van de jongeren. De werking vertrok vanuit de overtuiging dat jongeren zelf het beste wisten wat ze nodig hadden. Zeker nadat ze vaak al lange, vermoeiende trajecten hadden gelopen in het onderwijs, de hulpverlening of bij andere diensten, waar het vertrouwen in volwassenen vaak gekneusd was geraakt.

Door jongeren tijd en ruimte te geven om zelf tot oplossingen te komen, ontstonden trajecten die intensief en duurzaam waren. Ze gingen aan de slag rond verschillende thema's: schoolse oriëntering, activering en tewerkstelling, zwangerschap, het zoeken naar gepaste therapeutische hulp, huisvesting en drughulpverlening. Hierbij werd steeds gewerkt vanuit de vraag van de jongere zelf.

BEKIJK DE DOCUMENTAIRE
VAN DE JONGEREN VAN IN BEELD

Door successen zichtbaar te maken, ontstaat er draagvlak bij grotere instellingen of structuren tot verandering en samenwerking. Wanneer zij zien dat een kleinschalig bottom-up initiatief effectief

een groep kwetsbare kinderen of jongeren aantrekt die zij zelf niet konden bereiken, groeit de motivatie om te transformeren van passieve toeschouwers naar actieve netwerkpartners.

Soms is klein ‘**durven beginnen**’ de juiste stap. Wees niet bang voor **het experiment**. Waar een andere partner eerst aarzelend is, kan je ze over de streep halen door zélf de eerste steen te leggen. Engagement roept engagement op. Let wel op, het is belangrijk dat je van de partners en ook je leidinggevende en collega’s wel het vertrouwen krijgt om te mogen experimenteren. Buiten de lijntjes kleuren kan zeer leerzaam zijn als het gekoppeld wordt aan transparantie, reflectie en evaluatie.

Veel lokale bondgenoten zijn trots: de partners zien dat ze het verschil maken voor gezinnen en kinderen in armoede.

“In het begin waren de scholen terughoudend. Ze dachten dat het meer werk ging zijn, en twijfelden of we wel impact gingen hebben. Nu zijn ze helemaal overtuigd. Ze zien de resultaten: gezinnen die vroeger moeilijk bereikt werden, zijn nu wél betrokken bij de school.”

Door in te zetten op het versterken van leraren en schoolteams heeft het netwerk ‘Teach for Mechelen’ het potentieel om alle jongeren in een kwetsbare situatie te bereiken, en niet slechts een selectief groepje. Ze versterken leerkrachten met tools en technieken die gebaseerd zijn op zowel praktijkkennis als ervaringskennis.

— **Teach for Mechelen**

ONDERWIJSTECHNIEKEN
VAN TEACH FOR BELGIUM

De inschalingstool van het netwerk 'Kind Omringd' in Heist-op-den-Berg biedt handvatten om ontwikkelingskansen van kinderen te optimaliseren.

INSCHALINGSTOOL OM ONTWIKKELINGSKANSEN
VAN KINDEREN TE OPTIMALISEREN

PROCESMATIG WERKEN

Verandering en vernieuwing is **geen rechtlijnig proces**: het vraagt tijd, geduld, de durf om te experimenteren en voortdurende collectieve evaluatie en bijsturing in het netwerk. Een belangrijke les uit de praktijk van de lokale bondgenotennetwerken is dat er ruimte moet zijn voor 'zijwegen'. Soms liggen de grootste kansen voor impact in de onvoorziene wendingen van een project. Procesmatig werken is een **collectief leerproces**, de weg naar het doel toe is minstens even belangrijk en leerrijk als het eindresultaat zelf. Geleidelijkheid is hierbij ook een sleutelwoord: het netwerk moet de tijd krijgen om organisch te groeien, paden te verkennen en waar mogelijk en wenselijk steeds meer partners te laten aansluiten zodra ze de meerwaarde van het proces zien. Deze processen van samen leren, bijsturen en resultaten boeken, vragen energie en tijd. De impact van het proces is niet steeds meteen in harde cijfers te vatten. Het bouwen aan vertrouwen en het veranderen van mentaliteit bij partners zijn geleidelijke processen, die zich niet laten dwingen door strakke deadlines. Een procesgerichte aanpak biedt de nodige flexibiliteit om bij te sturen op basis van voortschrijdend inzicht, wat de uiteindelijke kwaliteit van de resultaten en duurzame impact ten goede komt.

Een belangrijke kanttekening hierbij is dat de onderlinge communicatie en vergadercultuur in het netwerk wel goed moet zitten. Het is belangrijk om op elke vergadering de agenda to the point te

houden, zowel verdiepende focus als het gehele overzicht bewaren zijn belangrijk. Bovendien maak je best expliciet ruimte om kleine succesjes te vieren.¹²

“Wij konden 20 gezinnen intensief begeleiden, en bij een veel groter aantal kortdurende ondersteuning aanbieden. Je zou kunnen zeggen ‘20 gezinnen, dat is weinig’, maar als je weet wat daarachter zit en wat de impact is, dan weet je hoeveel het is. Dat zien buitenstaanders niet altijd, zij zien enkel een getal, maar weten niet wat het betekent. 20 gezinnen is zo’n succes!”

Het netwerk ‘PoelbergOmmeland’ in Tiel gaf tips aan de andere projecten in de nieuwsbrief naar de lokale bondgenoten. Hun eerste tip was om duidelijke en transparant te communiceren naar alle bondgenoten in je netwerk, vooral over de verwachtingen. Zelf deden ze dit via een kick-off moment waarin ze het project voorstelden en de werkwijze toelichtten. Zo’n moment helpt om alle neuzen in dezelfde richting te krijgen. Daarnaast maakten ze ruimte voor praktijkgerichte intervisie en casusbespreking voor de brugfiguren onderling zodat ze maximaal van elkaar konden leren. Hun derde en meest belangrijke tip: wees trots op wat je bereikt met de bondgenoten! Elke persoon of elk gezin dat vooruit geholpen wordt door de samenwerking, is een duurzame win!

Binnen het netwerk ‘Het Krachtmaatje’ in Gistel is Rootz ontstaan, de nieuwe naam voor het Huis van het Kind waar ook jongeren voortaan terecht kunnen. Er is

¹² Ansell, Chris, ‘Collaborative Governance’, in David Levi-Faur (ed.), *The Oxford Handbook of Governance* (2012; online edn, Oxford Academic, 18 Sept. 2012), <https://doi.org/10.1093/oxford-hb/9780199560530.013.0035>, accessed 14 Apr. 2026.

dankzij het bondgenotennetwerk een verwevenheid met lokale diensten en partners. Rootz heeft een erkende positie als verbindende kracht tussen welzijn, vrije tijd, infrastructuur en lokale economie. Er heerst een cultuur van gedeeld eigenaarschap.

PARTICIPATIE EN ERVARINGSDESKUNDIGHEID

Gezinnen, kinderen en jongeren in armoede hebben het recht om mee te spreken over de moeilijke armoedesituatie waarin zij zich bevinden. Participatie als uitgangspunt volgt vanuit een mensenrechtenperspectief op armoede: mensen in armoede mogen zelf bepalen wat voor hen een menswaardig leven is en wat er dus nodig is om armoede te bestrijden. Bovendien is ervaringskennis ook een unieke kennisbron om een complex probleem zoals armoede het hoofd te bieden. Echte impact ontstaat pas wanneer mensen in armoede niet alleen worden geholpen, maar ook mee aan het stuur zitten van ontwikkelde acties en praktijken. Het inzetten van ervaringsdeskundigheid is cruciaal om blinde vlekken in de hulp- en dienstverlening weg te werken. Ouders die zelf in armoede leven, kunnen aangeven waarom bepaalde communicatie niet werkt of waarom een drempel naar hulp- of dienstverlening te hoog is. Door hen een volwaardige stem te geven in het netwerk, laat je hen mee het probleem definiëren én de acties die daaruit volgen in de strijd tegen armoede.

In het netwerk 'Ervaringskennis van jonge gezinnen in Nieuw Gent toevoegen aan het kruispunt' verzamelden de partners ervaringskennis van bewoners in Nieuw Gent rond bepaalde thema's, zoals onderwijs, welzijn, vrije tijd en leefbaarheid in de wijk. De Zuidpoort, een Vereniging waar mensen in armoede het woord nemen, had hierin een trekkende rol. Ze gingen in gesprek met

bewoners van de buurt via huisbezoeken aan de hand van een aantal vragen. Zo ontstond er een completer beeld en een versterkt signaal vanuit ervaringskennis van heel wat gezinnen in armoede. Moeders met jonge kinderen kwamen ook samen in groepsmomenten om vanuit hun ervaringskennis advies te geven. Zo werd het duidelijk dat er veel nood is om de publieke ruimte veel kindvriendelijker in te richten. Heel wat gezinnen wonen met jonge kinderen in sociale appartementencomplexen en hebben nood aan toegankelijke parkjes voor ouders en kind om te spelen en te ontmoeten. Er kwamen nieuwe signalen naar boven die eerder onder de radar gebleven waren.

Doorheen het hele project werkten ze ook samen met een opgeleide ervaringsdeskundige. Zo werd de kloof gedicht die ervaren werd tussen de wijkbewoners en de sociale professionals en diensten in de wijk, tussen leefwereld en systeemwereld.

Het bondgenotennetwerk in Nieuw Gent toonde dat samenwerken rond ervaringskennis meer opleverde dan wanneer organisaties apart werkten. Door middenveld, stadsdiensten, thematische partners en een ervaringsdeskundige structureel samen te brengen, ontstond een werking die tegelijk dicht bij bewoners stond en aansluiting vond bij het beleid omdat er ook ingezet werd op beleidsadvies voor aanpassingen in de wijk.

SIGNALENWERKING OP HET
KRUISPUNT VAN ERVARINGSKENNIS
EN PROFESSIONELE KENNIS

Hier ligt ook een uitdaging in samenwerkingen. Sommige partners in het netwerk hebben meer zeggenschap en middelen dan andere partners.¹³ Het is een uitdaging om dan toch een gelijkwaardige dialoog te voeren. Hier moet over gewaakt worden door de projectcoördinator, maar eigenlijk door alle partners van het netwerk. Mensen in armoede hebben kennis van hun eigen situatie en weten wat hen het beste kan helpen. Hun perspectief is waardevol. Deze kennis moet door alle partners erkend worden. De participatie van mensen in armoede is noodzakelijk om een aanbod uit te werken dat écht het verschil maakt. Er bestaan verschillende vormen van participatie, en je kan mensen in verschillende fases betrekken.^{14 15}

Het netwerk 'Connecting the Dots' uit Lommel zorgde voor een stuurgroep met jongeren die in een kwetsbare situatie leven. De jongeren waren al bekend met het vakantieaanbod, maar het liep niet altijd soepel om er gebruik van te maken. Zo gingen ze vroeger naar huis dan het einde van het kamp. Hoe kwam dat? Hoe kunnen we het aanbod zo afstemmen dat het meer op maat is? Samen gingen ze aan de slag. De stuurgroep verkende samen de problemen én kwam met oplossingen. Er werd gekeken naar kleinschalige vakanties, met meer begeleiding en kleinere groepen. Een aanpak die werkt. De jongeren zijn enthousiast, en het aanbod is duurzaam opgenomen in het reguliere aanbod van Akindo. En ook dat werd uitgetest en goedgekeurd door de jongeren!

¹³ Ansell, Chris, 'Collaborative Governance', in David Levi-Faur (ed.), *The Oxford Handbook of Governance* (2012; online edn, Oxford Academic, 18 Sept. 2012), <https://doi.org/10.1093/oxford-hb/9780199560530.013.0035>, accessed 14 Apr. 2026.

¹⁴ Wil je meer weten over participatie? <https://netwerktegenarmoede.be/nl/nieuws/2025/forum-boek-participatie>

¹⁵ Wil je meer weten over de inzet van ervaringsdeskundigheid? <https://delink.website/>

Bij het netwerk 'Jongeren Aan Zet' in Tongeren waren de jongeren effectief aan zet. Participatie van jongeren was een sleutelbegrip binnen hun werking. Dit gold zowel voor het succesvolle OverKop-huis (De Bunker), dat was opgestart vanuit het eigenaarschap van de jongeren, als voor de oprichting van het jeugdhuis FOY. Een aantal jongeren vanuit De Bunker participeerden in het jeugdhuis FOY. Er was een mooie doorstroom ontstaan: jongeren begonnen bij De Bunker en vonden stapsgewijs hun eigen plekje in het jeugdhuis, waar ze al dan niet een participerende rol konden opnemen. Ook namen de jongeren deel aan de stuurgroep van JAZ. Op het jongerenwelzijnsplatform werden partners aan de hand van casussen meegenomen in de leefwereld van jongeren.

OP MAAT WERKEN

Er bestaat geen 'one size fits all' in de ondersteuning van mensen in armoede. Waar het ene gezin gebaat is bij een intensief individueel begeleidingstraject, heeft een andere jongere genoeg aan een informeel gesprek op een laagdrempelig vrijetijdspunt. **Het succes van veel projecten ligt in een aanpak op maat:** kijken naar wat dit specifieke kind of deze ouder op dit moment nodig heeft, zonder hen in een vooraf bepaald hokje te duwen.

Met het Antwerpse netwerk 'Vier op een rij' bieden Kompanjon en haar partners een brede aanpak op maat. Zij bieden laagdrempelige hulp op maat van elk gezin, met aandacht voor school, welzijn en vrijetijdsbesteding. Studenten uit het hoger onderwijs gaan wekelijks langs bij gezinnen om de kinderen te ondersteunen. Hun aanpak is breed: samen huiswerk maken, leren studeren, Nederlands oefenen, deelnemen aan buurtactiviteiten en zoeken naar een gepaste vrijetijdsinvulling. Bovendien betrekken de

studenten de ouders: tijdens de huisbezoeken zoeken ze met de ouder(s) uit hoe die hun kinderen zelf beter kunnen helpen met school. Daarnaast kunnen ouders met hun zorgen terecht bij een coach. Deze persoonlijke aanpak maakt dat de gezinnen zich op lange termijn ondersteund voelen. Zo heeft ook een ouder het ervaren: *“Dankzij de studente die vorig jaar bij ons langskwam, durfde ik de stap te zetten om ons gezin aan te melden bij Eén gezin – Eén plan (1G1P), voor brede gezinsondersteuning en bij de eerstelijnspsycholoog. Door de goede afstemming tussen de Kompanjon-studente van dit schooljaar en de medewerkers van 1G1P voelt ons hele gezin zich ondersteund bij alle vragen die we hebben. Ik krijg echt rust in mijn hoofd als ouder.”*

Dit vraagt om een **hoge mate van flexibiliteit bij de medewerkers** en de organisaties van het netwerk. Werken op maat en tempo van de betrokken gezinnen betekent ook dat de intensiteit van de ondersteuning kan variëren; soms is het even loslaten, om later weer aanklappend aanwezig te zijn. Door het aanbod aan te passen aan de specifieke context, wordt de kans op een positieve ervaring en duurzame groei groter.

“Er werd gekozen voor benaderende communicatie: wanneer kinderen afwezig waren, namen begeleiders en zorgcoördinatoren via WhatsApp contact op met de ouders om ze te informeren en te motiveren. Dat persoonlijke contact zorgde ervoor dat ouders zich gehoord en gewaardeerd voelden, wat het engagement en de regelmaat van deelname sterk verhoogde.”

– Samen spelen, samen leren Beveren

Brugfiguren zijn hier een kei in. Vaak werken ze **outreaching** en laagdrempelig. Veel lokale bondgenotennetwerken zetten dan ook in op zo'n brugfiguur. Die verzetten bergen. Vaak moet de brug-

figuur het vertrouwen winnen van de gezinnen én van de scholen en partners. Wanneer ze dat krijgen, is er ook echt resultaat. Ze zorgen voor verandering op individueel niveau bij de gezinnen, maar kunnen ook het schoolbeleid veranderen.

“We werken op maat van het gezin: wanneer we een gesprek aanknopen met een ouder, proberen we samen met hem of haar te analyseren welke noden het gezin heeft. Afhankelijk van deze noden, zijn we flexibel om een traject aan te bieden. De ene ouder deelt een zwaar verhaal aan de schoolpoort, bedankt ons en gaat weer verder, een andere ouder komt voor drie individuele gesprekken en voelt zich weer zelfzeker als opvoeder. De ene heeft genoeg aan een berichtje met info rond opleidingen, een andere ouder heeft graag dat je meegaat naar een plek die hij/zij nog niet kent... Toch doet het deugd om deze mensen te blijven tegenkomen en nog eens te kunnen polsen hoe het nu verder gaat. Dat is het voordeel van het zeer lokaal werken en veel aanwezig te zijn in de wijk, zodat we mensen opnieuw kunnen ontmoeten.”

— Moment Brussel

PROACTIEVE BENADERING

Een proactieve benadering betekent dat de bondgenotennetwerken niet wachten tot mensen in armoede de weg naar hulp vinden, maar **zelf vaak de eerste stap zetten** naar de gezinnen toe. Dit vraagt om een alerte blik waarbij drempels worden gesignaleerd nog voordat ze onoverkomelijk worden voor het gezin of de persoon in armoede. Een proactieve hulp- en dienstverlening biedt kansen om generalistisch, krachtgericht en participatief aan de slag te gaan. Daarnaast betekent proactief werken ook het opnemen van een plek in de werking van de partner. Medewerkers die werken voor het netwerk moeten niet wachten op een uitnodiging voor de zorgraad of het oudercontact op een school,

maar kunnen vooral zelf voorstellen om daar aanwezig te zijn, om bij de verschillende organisaties op belangrijke momenten aanwezig en aanspreekbaar te zijn. Door preventief in te zetten op kennismaking en aanwezigheid, wordt de basis gelegd voor een duurzame relatie tussen organisaties die standhoudt wanneer er zich complexe problemen voordoen.

De lokale bondgenotennetwerken illustreren dat proactief werken op verschillende manieren gerealiseerd kan worden, gaande van informatiebrochures tot het systematisch overlopen van een lijst van rechten. De non-take-up van sociale rechten is nog altijd zeer hoog bij mensen in armoede.

Bij het netwerk 'DuoSprong' in Beringen organiseren ze zorgdagen waarbij de zorgcoördinator van de lagere school en het zorgteam van de secundaire school samenkomen met de gezinnen die ze ondersteunen. Op die manier kennen de gezinnen al de zorgcoördinator en het aanspreekpunt van de secundaire school. Het zorgt voor een warm welkom, en een vertrouwd aanspreekpunt. Met vertrouwen kunnen ze het schooljaar starten.

Bij het netwerk SchoolSterk in Gent maakten ze fysieke aanwezigheid een prioriteit. Door bij de partners langs te gaan en fysiek aanwezig te zijn, konden ze het aanbod van de inloopteams bekendmaken en werd de drempel lager om hen te contacteren. Ook naar ouders werken ze outreachend en proactief door hen via verschillende kanalen gericht en herhaald aan te spreken. Ze ontwikkelden een roadmap met een visueel stappenplan om ouders beter te kunnen informeren voor de stap naar het kleuteronderwijs.

BEKIJK DE ROADMAP

OUTREACHEND WERKEN

“

“Het zou beter zijn, mochten hulpverleners zélf naar mensen in armoede stappen om te vragen hoe ze kunnen helpen.”¹⁶

Outreachend werken is de kunst van het fysiek aanwezig zijn op de plekken waar mensen in armoede leven en bewegen: aan de schoolpoort, op het pleintje of in de huiskamer. Het gaat om het doorbreken van de ‘kantoormentaliteit’. Door letterlijk de straat op te gaan, verlaag je de drempel voor mensen die de weg naar officiële instanties of dienstverlening moeilijker vinden.

Bovendien maakt deze aanpak het mogelijk om signalen op te vangen die achter een bureau onzichtbaar blijven. Een kort gesprekje aan de schoolpoort of via WhatsApp kan de start zijn van een vertrouwensrelatie die nodig is om aan een complex probleem te werken. Outreachend werken is niet enkel ‘er zijn’, maar ook ‘nabij blijven’. Het vraagt van de sociale professional een grote mate van emotionele toegankelijkheid en de bereidheid om op onregelmatige tijden en op onconventionele plekken aanwezig en aanspreekbaar te zijn.

Bij de meeste bondgenotennetwerken zijn er organisaties actief met een outreachende functie en ervaring. Er zijn heel wat brugfuncties tussen onderwijs en welzijn, maar het gaat breder. Naast de brugfiguren op school, zijn er ook schoolpoortwerkers en verbindingsfiguren allerhande die linken leggen tussen de domeinen cultuur, vrije tijd, justitie, kinderopvang, opvoeding, gezondheid of wonen.

Met deze actieve uitreikende benadering is men gericht op het bevorderen van het welzijn van kinderen, jongeren en gezinnen door zich te begeven in hun leefwereld. De brugfiguur of

¹⁶ Netwerk tegen Armoede (2024). Over leven in armoede: twintig jaar strijd in tien verhalen.

organisatie die een brugfunctie opneemt is één van de meest cruciale elementen voor het succes van de Lokale Bondgenoten-netwerken Kinderarmoede.

“Na de start van het BONGO-project in een school zijn we er in geslaagd om 6 anderstalige mama’s te mobiliseren voor het schoolfeest van datzelfde schooljaar. Zij wisten niet dat ze welkom waren om mee te helpen. Ze zullen nu voor het derde jaar op rij mee de handen uit de mouwen steken.”

— Regisseur BONGO-project (Geel)

Opgroeien in armoede heeft een grote impact op de ontwikkelingskansen van kinderen. Dat wil het netwerk ‘Turnhoutse Bondgenoten’ tegengaan. Talenten blijven onbenut, vrijetijdskansen zijn beperkt en later in het leven nemen de risico’s op werkloosheid en generatiearmoede sterk toe.

In Turnhout groeit één op vier kinderen op in armoede. Een realiteit die niet alleen gezinnen, maar hele buurten en gemeenschappen raakt. Daarom trekt t’ ANtWOORD, een Vereniging waar mensen in armoede het woord nemen, en haar partners met hun mobiele outreachende werking naar plekken waar mensen in armoede leven maar minder zichtbaar zijn en bijgevolg nog te weinig bereikt worden.

Ze zetten in op het actief opsporen van gezinnen en mensen die ‘onder de radar’ leven, detecteren noden en doen aan rechtenverkenning en toeleiding. Ze letten erop dat ze drempels verlagen, ook bij andere diensten. Ze versterken buurtgerichte netwerken via samenwerking met scholen, jeugdwerkingen, zorgdiensten, wijkagenten, buurtcomités en andere partners. Door deze werkvormen te combineren, bouwen ze aan vertrouwen, ontdekken ze samen met

buurtbewoners wat nodig is en brengen ze alle partners rond de tafel om structurele oplossingen te realiseren.

LEES MEER OVER
DE MOBIELE WERKING

“

“Ik werd gecontacteerd door een school in Ieper voor een gezin dat nieuw is toegekomen in Ieper. Het zontje van 10 jaar woont er samen met zijn vader op een klein appartement. Ik ging langs op huisbezoek samen met een Arabische tolk voor een kennismaking met de papa. Daar merkte ik dat zijn zoon vooral thuis zat en geen vrijetijdsbesteding of hobby's had. Ik nodigde hem uit voor onze tweewekelijkse kidswerking op woensdag-namiddag. Sindsdien komt hij zo goed als altijd naar de werking, leerde hij andere kinderen kennen en vond hij speelkameraadjes. Daarnaast zochten we ook naar een invulling voor de schoolvakanties. Papa komt samen met zijn zoon naar onze fysieke inschrijvingsmomenten voor de sportkampen. De laatste keer bracht de vader zelfs een vriend mee omdat die ook zijn kinderen wilde inschrijven.”

— Brugfiguur basisonderwijs Ieper

LAAGDREMPELIGHEID

Laagdrempeligheid zit vaak in de kleinste details, zoals het schrappen van ingewikkelde inschrijvingsformulieren of het gebruik van visuele stappenplannen. Het betekent dat een dienst uitnodigend is voor iedereen, ongeacht taalvaardigheid of achtergrond.

Naast de fysieke toegankelijkheid is er ook de psychologische toegankelijkheid. Dit vraagt om een bewuste keuze in taalgebruik;

stoppen met stigmatiserende termen en starten met positief en waarderend taalgebruik, maar ook meer neutrale termen. Een laagdrempelige werking is een plek waar je mag binnenkomen zonder je direct te moeten verantwoorden, en waar de focus ligt op ontmoeting en onthaal in plaats van op administratieve dossiervorming.

→ Bij het netwerk 'Jeugdopbouwwerk in Kallo' gebruiken ze een succesformule om laagdrempelig te werken: voetbal. De sport die vele harten raakt, deed het goed bij de jongeren in een kwetsbare situatie in Kallo. Het Jeugdopbouwwerk zorgde niet enkel voor een fijne vrijetijdsbesteding, maar ook voor sociaal contact en bouwde bruggen naar passende dienstverlening.

→ Ook in Antwerpen zetten ze met het netwerk "t kan OKANanders' in op vrije tijd bij kinderen en jongeren. Met sport en spel zorgen ze voor een hoger welbevinden en integratie. *"Kras is super leuk! We kunnen na school samen met onze vrienden hier naartoe komen en allemaal leuke activiteiten doen. We kunnen voetballen, playstation spelen of zelfs op kamp gaan! Echt super veel!"*

"Het is ook fijn dat ik naast leuke activiteiten, ook met de begeleiders kan praten over bepaalde gevoelens. Als ik boos of verdrietig ben, weet ik dat ik bij hen terecht kan."

— Jongere van 't kan OKANanders

“Het partnerschap met SAAMO en Uit de Marge zorgde ervoor dat de stem van de jongeren in een kwetsbare situatie werd binnengebracht. Hierdoor werden de acties en doelstellingen steeds afgetoetst aan toegankelijkheid en laagdrempeligheid.”

— Inzet op jong talent Geraardsbergen

Bij het netwerk 'Creatieve oriëntatie: een transdisciplinaire praktijk' gingen ze aan de slag met taal en beeldende en podiumkunsten voor OKAN-jongeren. Door ruimte te geven aan hun innerlijke wereld, konden zij verbinding maken met hun omgeving, hun school en de gemeenschap. Dit leidde tot sterkere taalverwerving, meer zelfvertrouwen, sociale participatie en een vlottere doorstroom naar het regulier onderwijs. Dat deden ze bij het netwerk 'Creatieve oriëntatie: een transdisciplinaire praktijk.'

VIDEO REPETEREN
OM TE LEREN

VAN REFLECTIE NAAR ACTIE (EN TERUG)

Lessen trekken uit de praktijk en samenwerken in lokale bondgenotennetwerken, is alleen waardevol als ze leiden tot concrete acties en interventies. Soms moet een samenwerkingsproject de rol van pionier op zich nemen om aan te tonen dat verandering mogelijk is, dat partners door nauwe samenwerking meer bereiken. Door in actie te komen, plant je een zaadje bij alle individuele partners en beleidsmakers om mee te stappen in een nieuwe manier van werken in de strijd tegen armoede. Het omzetten van reflectie in actie zorgt voor zichtbare resultaten op het terrein, wat op zijn beurt weer de brandstof is voor verdere samenwerking tussen organisaties en systeemverandering op de lange termijn.

Een aantal van de 48 lokale bondgenotennetwerken zijn experimentele projecten geworden die naast de gewone werking van de betrokken organisaties werden ontwikkeld. Die extra laag was mogelijk dankzij de tijdelijke projectmiddelen. Net omdat het om tijdelijke middelen ging was het van meet af aan duidelijk dat

nagedacht moest worden over de manier waarop nieuwe inzichten en werkzame elementen uit deze projecten in de reguliere hulp- en dienstverlening geïmplementeerd kunnen worden. Daar werd dus tijdens de projectperiode ook bewust veel aandacht aan besteed.

CONCLUSIE

We bespraken de diverse succesfactoren en hefboomen die naar boven kwamen in de 48 lokale bondgenotennetwerken tegen (kinder)armoede de voorbije 2,5 jaar.

We kunnen concluderen dat deze lokale netwerken aantonen dat werken over beleids- en organisatiegrenzen heen, op het lokale niveau, vruchten afwerpt. Tegelijkertijd gaven we aan dat er zeker evenveel randvoorwaarden zijn om tot succesvolle en impactvolle netwerken te komen. De netwerken zijn goede praktijkvoorbeelden gebleken van Collaborative Governance. En natuurlijk ging dat met vallen en opstaan. Hun praktijkervaringen over samenwerken zijn van nut voor andere gemeenten en organisaties die een integrale, breed gedragen aanpak ambiëren in de strijd tegen (kinder)armoede.

Daarnaast zijn er elementen in hun manier van werken die interessant zijn bij de opmaak van een (lokaal) armoedebestrijdingsplan; een inclusieve, integrale aanpak van hulpverlening, met ervaringskennis aan boord. Hoewel veel projecten nu helaas op hun einde lopen, zien we wel dat sterke elementen van de samenwerking worden overgedragen in het reguliere lokale weefsel van en tussen diensten.

De lokale partners kennen elkaar beter dan ooit tevoren en samenwerken is zeker niet van tafel. Een verandering in communicatie, een hechte samenwerking of zelfs een extra personeels-

lid specifiek op outreach of netwerkvorming zijn vandaag nog aanwezig in diverse steden en gemeenten. Voor veel gezinnen, jongeren en kinderen in armoede is het dan ook geen ‘project’ of ‘experiment’ gebleken, voor hen waren deze 48 intensieve praktijken hefboomen en cruciale tussenkomsten om toegang te krijgen tot hulpverlening, steun en rechten. Die winst verdwijnt nooit.

“

“ADEMRUIMTE geeft ons de kans om nieuwe dingen te ontdekken, het vrijetijdsaanbod te leren kennen en nieuwe vrienden te maken.”

— Ademruimte Lokeren

“

“Ik vind dit nuttig. Ik heb ook nog een jonger kind hier op school. Ik zou graag progressie zien rond de zaken waar we nu aan werken tegen dat mijn jongste in het eerste leerjaar zit.”

— een ouder na de ouderbijeenkomst van ‘Bruggen bouwen tussen thuis, school en welzijn’ van Sint-Katelijne-Waver

De 48 lokale bondgenotennetwerken waren zeer divers in praktijken, thema's en partnerschappen. Ze zetten in op verschillende levensdomeinen: onderwijs, welzijn, vrije tijd, gezondheid, ... Telkens met het doel om kinderen, jongeren en gezinnen hefbomen aan te reiken om de armoedecirkel te doorbreken en toegang te geven tot grondrechten. Dat is duidelijk nodig, want er zijn nog te veel drempels, voorwaarden en structurele uitsluitingsmechanismen op alle levensdomeinen. In het volgende hoofdstuk kan je een korte beschrijving en situering vinden van elk project met de nodige digitale links voor wie meer wil weten. We hopen dat je er veel inspiratie in kan en mag vinden om zelf lokaal ook aan de slag te gaan!

overzicht

lokale
bondgenoten-
netwerken tegen
kinderarmoede

OVERZICHT LOKALE BONDGENOTENNETWERKEN TEGEN KINDERARMOEDE

Antwerpen

BONGO (Bondgenotennetwerk Gelijke Onderwijskansen) – Geel	50
Kind Omringd – Heist-op-den-Berg	51
't kan OKANders – Antwerpen	52
Vier op een rij – Antwerpen	53
Turnhoutse Bondgenoten – Turnhout	55
Bondgenoten na gezinshereniging – Antwerpen	56
Elk kind telt – Antwerpen	57
Vrijtijdsbesteding voor iedereen – Antwerpen	58
Creatieve oriëntatie: een transdisciplinaire praktijk – Antwerpen	59
Ekers bondgenotennetwerk: kansarmoede bij kinderen, jongeren en gezinnen – Ekeren	60
Teach for Belgium: samen voor kansrijk onderwijs – Mechelen	61
Bruggen bouwen tussen thuis, scholen en welzijn – Sint-Katelijne-Waver	62
Een boekentas vol dromen, een plek om thuis te komen – Herentals	64
Springplank – Beveren-Kruibeke-Zwijndrecht	65

Brussel

Balder en bondgenoten bouwen een warme school – Sint-Gillis	66
Kuregem verbindt – Brussel	67
Moment – Schaarbeek	68
Vitamine A – Brussel: Laken en Jette	69
Schoolpoortwerking basisschool De Buurt – Schaarbeek	71
Geen kans voor armoede – Evere	72

Limburg

EDU-Sherpa – Limburg	73
Connecting the dots – Lommel	74
Iedereen een MAX – Lanaken	75
Jongeren aan zet (JAZ) – Tongeren-Borgloon	76
Duosprong – Beringen	77
Omarmen met vrije tijd – Bilzen-Hoeselt	78

Oost-Vlaanderen

Een brug over schulden – Sint-Niklaas	79
Springwijs – Aalst	80
In Beeld – Gent	81
SchoolSter(k) – Gent	82
Ervaringskennis van jonge gezinnen in Nieuw Gent toevoegen aan het kruispunt – Gent	83
Kansrijk groeien – Gent	85
Ademruimte – Lokeren	86
Kinderarmoede overbruggen – Zelzate	88
Het klein geluk – Ronse	89
Schouder aan schouder – Ninove	90
Inzet op talent! – Geraardsbergen	91
Nieuwe energie in Kallo – Beveren	92
Samen spelen, samen leren – Beveren	93
Kindgerichte wijkregisseur – Evergem	94

Vlaams-Brabant

Ontmoetingsgericht werken – Leuven	95
't STOKstaartje – Tienen	96

West-Vlaanderen

Verbindingswerkers voor jonge gezinnen – De Panne	97
Schoolsprong – Blankenberge	99
Het krachtmaatje – Gistel	101
Brugfiguren basisonderwijs – Ieper	103
Bondgenotennetwerk Poelberg – Ommeland	105
Perspectief – Waregem	106

BONGO (Bondgenotennetwerk Gelijke Onderwijskansen)

GEEL

ONDERWIJS Het BONGO-project streeft naar het realiseren van gelijke onderwijskansen voor elk kind binnen het basisonderwijs in Geel. Om dit doel te bereiken, zet het initiatief in op het op elkaar afstemmen van verschillende lokale initiatieven die op het terrein actief zijn. Daarnaast speelt de inzet van brugfiguren een centrale rol bij het vergroten van de ouderbetrokkenheid en het sensibiliseren van scholen rondom de thema's armoede en diversiteit. Door deze integrale aanpak worden scholen ondersteund om een inclusieve leeromgeving te creëren waarin de achtergrond van een kind geen belemmering vormt voor de kansen op school.

DE BONDGENOTEN Het bondgenotennetwerk bestaat uit basisschool De Luchtballon, basisschool Sint-Dimpna, Ligo-Kempen, de Dienst Gelijke Kansen van de stad Geel, de welzijnschakel Mensen In Nood Geel en Al-arm vzw, waarbij gaandeweg nog twee extra basisscholen aansluiting hebben gevonden bij het project.

WEBSITE www.vzwal-arm.be/bongo-project

Kind Omringd

HEIST-OP-DEN-BERG

Het project Kind Omringd streeft naar een fundamentele mindsetbeweging en paradigmashift door in te zetten op een transversale en bottom-up aanpak van de zorg en hulpverlening voor het kind in ontwikkeling. Het hoofddoel is het installeren van een kindreflex bij alle betrokken zorg- en hulpverleners, inclusief leerkrachten, zodat elk kind op alle levensdomeinen optimaal wordt omringd. Om dit te bereiken, worden actoren rondom het lagere schoolkind met elkaar verbonden, met specifieke aandacht voor de transitiemomenten op vijf- en dertienjarige leeftijd. Daarnaast wordt er gewerkt aan een inschalingstool voor ontwikkelingskansen en wordt er een helder overzicht gecreëerd van het bestaande aanbod en de actieve projecten. De ontwikkeling van een digitale tool moet het bovendien mogelijk maken om de verschillende levensdomeinen van het kind te screenen en ouders gericht mee te nemen in de ondersteuningsmogelijkheden binnen de gemeente.

ONDERWIJS

Het uitgebreide netwerk van bondgenoten bestaat uit Den Draai vzw, de vijftien basisscholen van de Megascholen Heist-op-den-Berg, lokale gezinsondersteuners, de schepen van welzijn en het Kansarmoedennetwerk. Verder maken het Team Gelijke Kansen, Trawant, CLB GO!, CLB Het Kompas, de coördinator van de algemene sociale dienst van het OCMW, het Huis van het Kind, CKG De Kleine Kameel en CAW Boom Mechelen Lier deel uit van dit partnerschap.

DE BONDGENOTEN

www.kindinheist.be

WEBSITE

OPTIMALE ONTWIKKELINGSKANSEN VOOR
KINDEREN IN HEIST-OP-DEN-BERG!

PRODUCT

't kan OKANders

ANTWERPEN

TAAL, VRIJE TIJD Kras Jeugdwerk organiseert in en vanuit drie steunpunten wekelijkse activiteiten voor OKAN-jongeren om zo de jongeren naar vrije tijd en sport toe te leiden en op een ervaringsgerichte manier de Nederlandse taal te leren. Door activiteiten direct op school aan te bieden, jongeren bij de schoolpoort op te halen, of aanwezig te zijn op de oudercontacten, worden drempels verlaagd en vinden zij sneller aansluiting bij hun nieuwe leefomgeving. Het project creëert een warme en inspirerende ontmoetingsplaats waar jongeren via ervaringsgericht leren hun taalvaardigheid oefenen, kennismaken met vrije tijd en sport, hun sociale netwerk uitbreiden en hun buurt meer ontdekken. Het doel is om een brug te slaan naar het reguliere vrijetijdsnetwerk door hen te laten proeven van diverse activiteiten en hen te begeleiden naar het buitenschoolse aanbod. Door ontmoetingen te faciliteren met andere jongeren uit de buurt, ontstaat een veilige context waarin sociale contacten worden gelegd en de integratie in de samenleving op een natuurlijke manier wordt bevorderd.

DE BONDGENOTEN Het bondgenotennetwerk bestaat uit 3 steunpunten van Kras Jeugdwerk (Borgerhout, Noord en Kiel) in samenwerking met drie OKAN-scholen, zijnde de Spectrumschool Borgerhout, de Marco Polo school en het GOKoninklijk Atheneum Hoboken. Daarnaast wordt er structureel samengewerkt met welzijnspartners zoals 1Gezin 1Plan, Vagga, Tejo, het CAW, het JAC, Solentra, eerstelijnspsychologen en het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling.

Vier op een rij

ANTWERPEN

In dit project slaan de vier bondgenoten de handen ineen om kwetsbare kinderen en gezinnen in de wijken Deurne-Noord, Kiel, Linkeroever en Luchtbal meer kansen te bieden op het vlak van onderwijs en welzijn. De organisaties leveren inspanning om hun aanbod beter op elkaar af te stemmen, zodat elk gezin op het juiste moment de nodige hulp op maat krijgt. Elke organisatie biedt vanuit de eigen expertise een aanbod aan dat leidt tot meer samenwerking en afstemming:

- De Huizen van het Kind die hun deuren openen voor een rondleiding voor studenten en hulpverleners
- 1G1P die coaching voorziet voor de studenten, coaches en hulpverleners rond specifieke casussen.
- Kompanjon zet studenten uit het hoger onderwijs in. Zij bezoeken de gezinnen wekelijks om kinderen breed te ondersteunen bij het huiswerk, het oefenen van de Nederlandse taal en het vinden van een passende vrijetijdsbesteding. Tegelijkertijd worden ouders nauw betrokken bij deze huisbezoeken om hun eigen rol in de schoolloopbaan van hun kinderen te versterken en hun sociaal netwerk uit te bouwen.
- KdG Research werkt onderzoek uit om de stem van de kinderen en ouders te horen en ruimte te geven. Via verschillende creatieve methodieken en een Analyse en Groupe, worden kinderen en ouders uitgedaagd om hun ervaringen met de studenten, coaches en het project te delen en zo de impact van dit project zichtbaar te maken.

GEZIN,
ONDERWIJS

DE BONDGENOTEN

Het partnerschap bestaat uit Kompanjon vzw, dat de onderwijskansen versterkt, en het Huis van het Kind Antwerpen, dat focust op opvoedingsondersteuning. Daarnaast biedt 1 Gezin 1 Plan Groot Antwerpen hulp op diverse levensgebieden, terwijl het Onderzoekscen- trum Sociale Inclusie van de Karel de Grote Hogeschool instaat voor praktijkgericht onderzoek om de projec- taanpak continu te verbeteren.

WEBSITE

www.kompanjon.be/vier-op-een-rij

PRODUCT

MAGAZINE
KOMPANJON

Turnhoutse Bondgenoten

TURNHOUT

Het project Turnhoutse Bondgenoten streeft naar een structurele samenwerking tussen diverse buurtpartners in de wijken Parkwijk en De Smiskens, om zo de noden van kwetsbare gezinnen effectief in te lossen. Door partners beter op elkaar af te stemmen, fungeert het netwerk als een belangrijke signaalgever naar het lokale armoedeoverleg en het beleid voor buurtverstijgende problematieken. Om de behoeften van de doelgroep scherp in kaart te brengen, worden diverse laagdrempelige methodieken ingezet zoals een speelfiets voor kinderen, mobiele buurtrestaurants voor ouders, koffiemomenten op scholen en huisbezoeken. Op basis van de verzamelde signalen uit deze ontmoetingen gaat het partnerschap in dialoog met lokale actoren om een passend en gericht aanbod te formuleren dat aansluit bij de werkelijke leefwereld van de buurtbewoners.

De bondgenoten waarmee we dit project gestart zijn: Stedelijke Basisschool Turnhout, GO! Basisschool VONK!, Huis van het Kind, De Frakstok, SAAMO prov. Antwerpen, Huurdersbond, LIGO Kempen, Kind & gezin, Villa Mescolanza, CAW De Kempen, Beweging.net, ABVV, ACV, Solidaris, CM. Daarnaast zijn gaandeweg ook andere (buurt)partners betrokken geraakt, zoals de brugfiguren onderwijs, Buurtsport, de Jeugddienst, buurtwerkingen, Sportpret, ...

www.tantwoord.be

**BUURTWERK,
GEZIN**

DE BONDGENOTEN

WEBSITE

Bondgenoten na gezinshereniging

ANTWERPEN

INCLUSIE, GEZIN

Wanneer niet-begeleide minderjarige vreemdelingen hun recht op gezinshereniging uitoefenen, ervaren zij vaak grote administratieve en psychosociale druk door hun nieuwe rol als gezinshoofd na een langdurige scheiding. Dit pilootproject in Antwerpen brengt ondersteuningsfiguren rond deze jongeren en hun gezinnen samen en stemt ze op elkaar, zodat de bestaande hulpverlening niet wegvalt maar juist versterkt wordt. Door de inzet van een hulpverlener die optreedt als casusregisseur, worden de verschillende ondersteuners in kaart gebracht en wordt er gezorgd voor een duidelijke taakverdeling en rolafbakening. Deze aanpak ontlast de jongere en stelt alle gezinsleden in staat om hun eigen rol weer op te nemen, terwijl het project tegelijkertijd streeft naar een structurele verankering van deze afgestemde hulpverlening voor de toekomst.

DE BONDGENOTEN

De voornaamste partners in dit initiatief zijn Vluchtelingenwerk Vlaanderen en het Advies Centrum Migratie van het CAW, aangevuld met structurele samenwerkingen met 1Gezin 1Plan, het CAW Antwerpen en het collectief Mind The Gap.

Elk kind telt

ANTWERPEN

ElkKindTelt organiseert welzijnsbubbels: trajecten die zich richten op klasgroepen waar sprake is van escalerende zorgnoden, zoals een verstoorde groepsdynamiek, verminderde schoolbinding of uitdagend gedrag. De deelnemende klassen worden geselecteerd door het zorg- en gedragsteam van de school, in afstemming met leerkrachten.

De trajecten worden begeleid door een jongerenstraattherapeut van Young Fenix en een brugfiguur van Kanzo. Deze multidisciplinaire aanpak laat toe om intensieve en gerichte interventies binnen de schoolcontext te realiseren, met waar nodig uitbreiding naar de leefwereld en de thuisomgeving van de leerling (via huisbezoeken en gesprekken).

Het wijkgerichte bondgenotennetwerk bestaat uit de kernpartners Kanzo vzw, met een focus op ouderbetrokkenheid en netwerkversterking, het GO! Koninklijk Atheneum Antwerpen als secundaire school en Young FENIX vzw voor de expertise op het vlak van mentaal welzijn, groepsdynamiek & psychosociale ondersteuning.

www.kanzo.network, www.youngfenix.be

ONDERWIJS

DE BONDGENOTEN

WEBSITE

Vrijtijdsbesteding voor iedereen

ANTWERPEN

VRIJE TIJD

Het bondgenotennetwerk Vrijtijdsbesteding voor iedereen streeft ernaar dat meer kinderen en jongeren uit de Damwijk de weg vinden naar een duurzame en kwalitatieve vrijtijdsbesteding. Dit initiatief draagt bij aan hun persoonlijke ontwikkeling door competenties te versterken en talenten de ruimte te geven om te groeien. Om dit te bereiken, worden de drempels voor deelname nauwgezet in kaart gebracht en waar mogelijk weggewerkt, terwijl er tegelijkertijd aanbevelingen worden geformuleerd voor vrijtijdsaanbieders en het lokale beleid. De aanpak combineert een laagdrempelig groepsaanbod op scholen en pleintjes met individuele trajecten, waarbij samen met gezinnen wordt gezocht naar een passende invulling van de vrije tijd. Daarnaast zet het project in op vormingen voor leerkrachten en aanbieders om een bewust en sterk netwerk te bouwen dat zich gezamenlijk inzet voor een betere toegankelijkheid van het vrijtijdsaanbod.

DE BONDGENOTEN

Het netwerk bestaat uit een samenwerking tussen diverse lokale scholen, vrijtijdsaanbieders en verschillende welzijnspartners die actief zijn in de regio.

Creatieve oriëntatie: een transdisciplinaire praktijk

ANTWERPEN

Via een creatief georiënteerde en transdisciplinaire aanpak streeft dit project naar structurele verbeteringen op het gebied van inclusie, de participatie van nieuwkomers in de wijk en het verruimen van kansen op werk of opleiding. Door een doorgedreven laagdrempelige begeleidingshouding en constante aanwezigheid worden jongeren gesterkt om op hun eigen tempo actie te ondernemen op alle relevante levensdomeinen. Het lokale netwerk wordt hierbij versterkt in functie van de specifieke noden van de doelgroep, waarbij de stem van de jongeren zelf als basis dient om politiserend en activistisch aan de slag te gaan. De focus ligt op een integrale methode die creativiteit koppelt aan maatschappelijke verandering, waardoor jongeren niet alleen individueel groeien maar ook een actieve rol opeisen binnen hun directe omgeving en de bredere samenleving.

De bondgenoten profileren zich als een co-creërend collectief waarin de AP Hogeschool, diverse OKAN-classes, Prachtig Veerkrachtig en de Welzijnschakels samenwerken. Binnen dit partnerschap krijgen hands-on leren, praktijkonderzoek, vrijwillig engagement en verschillende stagevormen een centrale plaats.

VIDEO REPETEREN
OM TE LEREN

INCLUSIE,
ONDERWIJS

DE BONDGENOTEN

PRODUCT

Ekers bondgenotennetwerk: kansarmoede bij kinderen, jongeren en gezinnen

EKEREN

GEZIN Het Ekers bondgenotennetwerk streeft naar de oprichting van een lokaal samenwerkingsverband om kansarmoede bij kinderen, jongeren en gezinnen in Ekeren integraal aan te pakken. Door een nauwere verbinding tussen ouders, scholen, het Huis van het Kind en het EVA-centrum te bevorderen, ondersteunt het project gezinnen in kwetsbare situaties en vergroot de ontwikkelingskansen van kinderen. Om dit te realiseren, worden gezamenlijke visies ontwikkeld en activiteiten georganiseerd die gericht zijn op ondersteuning, ontmoeting en actieve participatie van de doelgroep. Daarnaast wordt er een lokaal armoedeactieplan opgesteld dat scholen en bondgenoten voorziet van de nodige instrumenten om signalen van armoede tijdig te herkennen en effectief aan te pakken, waardoor een duurzaam lokaal vangnet ontstaat.

DE BONDGENOTEN Het netwerk wordt gevormd door de basisscholen Sint-Lambertus en 3Hoek in samenwerking met het Huis van het Kind Ekeren. Voor de toeleiding en verdere ondersteuning wordt nauw samengewerkt met partners zoals het OCMW, het CAW, Kind en Gezin, de secundaire school Moretus Ekeren, Wecare4you en de sociale diensten van verschillende ziekenfondsen.

Teach for Belgium: samen voor kansrijk onderwijs

MECHELEN

Dit project richt zich op het verbeteren van het leerrendement en de schoolse slaagkansen van Mechelse kinderen en jongeren met een socio-economische achterstand door het ontwikkelen van sterke partnerschappen rondom scholen. Het initiatief versterkt leerkrachten en schoolteams door bewustzijn te creëren over kansarmoede en systematische ongelijkheid, waarbij het stimuleren van hoge verwachtingen voor alle leerlingen centraal staat. De vooropgestelde doelen worden bereikt via drie specifieke luiken, waarbij wordt ingezet op de werving en training van deelnemers, het identificeren van ondersteuningsnaden binnen scholen en het in kaart brengen van bestaande netwerken. Door de samenwerking tussen schoolteams en lokale actoren te faciliteren en een concreet actieplan uit te voeren, wordt ingespeeld op de specifieke behoeften van leerlingen. Met de ondersteuning van de Stad Mechelen wordt gestreefd naar een stevige lokale verankering en innovatieve onderwijsmethoden die bijdragen aan een inclusieve leeromgeving en duurzame oplossingen voor de gemeenschap.

In dit project bundelen Teach for Belgium, de Stad Mechelen (Dienst Samen Leven), het LOP secundair Regio Mechelen, het GO! Busleyden Atheneum Campus Stassart, de Technische Scholen Mechelen en ArmenTeKort hun krachten om gelijke onderwijskansen en sociale cohesie te bevorderen.

<https://teachforbelgium.be/nl/>

ONDERWIJSTECHNIEKEN
TEACH FOR BELGIUM

ONDERWIJS

DE BONDGENOTEN

WEBSITE

PRODUCT

Bruggen bouwen tussen thuis, scholen en welzijn

SINT-KATELIJNE-WAVER

ONDERWIJS,
VRIJE TIJD,
HULP- EN DIENST-
VERLENING

Dit project richt zich op het versterken van het netwerk rond het Huis van het Kind door een systeem voor signalendetectie rond armoede en uitsluiting te implementeren en deze signalen te vertalen naar een geïntegreerd lokaal beleid. Gezinnen in een maatschappelijk kwetsbare situatie worden nauwer verbonden met de schoolomgeving, waarbij hun welzijnsnoden sneller worden opgepikt en opgevolgd door de sociale hulp- en dienstverlening. Door intensief samen te werken met twee lokale scholen worden zowel de gezinnen als de schoolteams versterkt, waarbij kortere lijnen tussen de scholen, het Huis van het Kind en de sociale dienst zorgen voor een effectievere opvolging van signalen. Daarnaast worden de betrokken scholen ondersteund om ouders te bekrachtigen in hun onderwijsondersteunende rol thuis, wat bijdraagt aan een integrale aanpak die de kloof tussen de thuiscontext, het onderwijs en het brede welzijnsveld overbrugt.

Op onze website vind je een sociale kaart van de gemeente die we opmaakten voor de basisscholen en een “doorverwijfsfiche logopedie” die scholen kunnen meegeven aan ouders.

Verder werkte SAAMO een brochure uit “De onderwijsondersteunende rol van ouders thuis. Inspiratiegids voor het basisonderwijs”. Deze is geen product van dit project, maar werd wel gebruikt aangezien we rond dit thema werkten in twee scholen. Je vindt ze ook op onze website.

Daarnaast werd een signalenkaart en bijhorende actiebundel ontwikkeld op maat van de gemeente, eveneens

voor gebruik in de basisscholen. Wie hier graag meer informatie over wenst kan terecht bij myriam.suetens@saamo.be

SAAMO ondersteunt het lokaal bestuur en het Huis van het Kind Sint-Katelijne-Waver bij het vormen van bondgenoten met de gemeentelijke basisschool Dijkstein en de vrije basisschool Sint-Katarina, waarbij de opgedane lessen in een latere fase worden verspreid naar de overige scholen op het gemeentelijk grondgebied.

www.saamo.be/provincie-antwerpen/

DE BONDGENOTEN

WEBSITE

Een boekentas vol dromen, een plek om thuis te komen

HERENTALS

ONDERWIJS,
GEZIN

Het project streeft ernaar een veilige haven te creëren waar kinderen de ruimte krijgen om te dromen, te groeien en zich te ontplooiën in een omgeving vol warmte. Omdat de inhoud van de boekentas medebepalend is voor de verdere levensloop, zet het initiatief in op het bieden van gelijke groeikansen door direct in actie te komen met het volledige hulpverleningsnetwerk. Dit wordt gerealiseerd via concrete acties die gericht zijn op de persoonlijke ontwikkeling van lagere schoolkinderen en hun gezinscontext, waarbij kinderen worden ontvangen voor een gratis gezonde warme maaltijd. Naast de maaltijd is er ruimte voor huiswerkbegeleiding en kunnen kinderen met hulpvragen terecht bij een vertrouwenspersoon, terwijl er tevens voldoende aandacht is voor ontspanning en gezamenlijke gezinsuitstappen. Ook ouders worden actief betrokken en welkom geheten voor ondersteuning of een gesprek, met als doel de algehele gezinssituatie te bevorderen en een duurzaam ondersteunend netwerk uit te bouwen.

DE BONDGENOTEN

De kern van het bondgenotennetwerk wordt gevormd door de vereniging waar armen het woord nemen VZW De Fakkel, SAAMO en het lager onderwijs van KOSH, waarbij verdere uitbreiding wordt gezocht via het jeugd welzijnsoverleg en het lokale scholenplatform.

Springplank

BEVEREN-KRUIBEKE-ZWIJNDRECHT

Project Springplank richt zich op het duurzaam versterken van basisschool De Krinkel in Zwijndrecht bij het detecteren en opvolgen van signalen van maatschappelijke kwetsbaarheid. Door het schoolteam armoede- en diversiteitsvaardiger te maken en de verbinding tussen kwetsbare gezinnen en de school te intensiveren, worden welzijnsnoden sneller herkend en opgevolgd. De aanpak steunt op de inzet van een brugfiguur die als vertrouwenspersoon fungeert voor zowel ouders als leerkrachten, waarbij individuele ondersteuning wordt gecombineerd met groepsmomenten en sensibilisering. Door een nauwe samenwerking met het Huis van het Kind, de gemeentelijke brugfiguren en lokale sociale actoren, worden de lijnen verkort en drempels in de hulp- en dienstverlening weggewerkt. Het doel is een toegankelijker vrijetijds- en welzijnsaanbod waarbij signalen uit de praktijk direct leiden tot een versterkte onderlinge samenwerking en een beter inzicht in de behoeften van gezinnen in de regio.

Het netwerk wordt gevormd door basisschool De Krinkel, het Huis van het Kind en de gemeente BKZ (met name de gemeentelijke brugfiguren). Belangrijke partners zijn daarnaast OpZwieltjes vzw, kinderopvang “Kobbe en Kozze”, De Keerkring, geefwinkel “De Feniks” en De STEK.

www.saamo.be/provincie-antwerpen/

ONDERWIJS,
VRIJE TIJD,
HULP-EN DIENST-
VERLENING

DE BONDGENOTEN

WEBSITE

Balder en bondgenoten bouwen een warme school

SINT-GILLIS

ONDERWIJS, VRIJE TIJD Basisschool Balder streeft ernaar de leer- en levenskansen van leerlingen en hun gezinnen in een kwetsbare Brusselse wijk te verhogen door een centrale hub van kansen te creëren. Het doel is om het ouderpartnerschap te versterken, de samenwerking met de buurt te intensiveren en een kwaliteitsvol naschools aanbod direct toegankelijk te maken voor de kinderen. Om dit te realiseren, stelt de school een sociaal werker aan die fungeert als brugfiguur tussen de gezinnen, de school en de wijk. De brugfiguur ondersteunt gezinnen op diverse levensdomeinen en breidt het netwerk uit met welzijns- en vrijetijdsorganisaties. Daarnaast wordt via een actieonderzoek gewerkt aan een rijkgevolle schooltijd waarbij de leertijd van de leerlingen effectief wordt verlengd in een veilige en warme schoolomgeving.

DE BONDGENOTEN De actie-onderzoekers van Odisee Hogeschool ondersteunen het kernteam en de brugfiguur van de school. Daarnaast vormen de ouders, diverse welzijns- en vrijetijdsorganisaties, de gemeente, de brede-schoolcoördinator en het voltallige schoolteam de essentiële partners binnen dit netwerk om het maatschappelijke draagvlak van het project te vergroten.

WEBSITE <https://kcgezinswetenschappen.odisee.be/onderzoeksprojecten/balder-en-bondgenoten-bouwen-een-warme-school>

PRODUCT

ARTIKEL IN SOCIAAL.NET
OVER HET BELANG VAN BRUGFIGUREN

Kuregem verbindt

BRUSSEL

Dit project streeft naar de creatie van een hechte gemeenschap binnen twee scholen in Kuregem, door een sterke verbinding tot stand te brengen tussen ouders, kinderen en lokale partners. Het doel is om de toegang tot gezonde voeding te bevorderen, de ouderbetrokkenheid te vergroten en sociale interactie te stimuleren, wat bijdraagt aan een gezondere en inclusievere schoolomgeving waarin de band met de buurt wordt versterkt. Om dit te realiseren, worden de scholen wkelijks voorzien van verse, gratis soep voor de leerlingen. Daarnaast worden ouders actief betrokken via maandelijkse gezamenlijke kookmomenten, waarbij wijkpartners afwisselend aansluiten om hun aanbod te presenteren en kennis te maken met de gezinnen. Deze aanpak waarborgt een duurzame en structurele verankering van het initiatief in de lokale context van de buurt.

Cultureghem vzw coördineert het project en organiseert de kookmomenten in nauwe samenwerking met het lokale dienstencentrum Cosmos en de scholen GBS Kameleon en Voorzienigheidsschool. Daarnaast wordt het project vormgegeven door een breed partneroverleg met sociale en gezondheidsorganisaties zoals MediKuregem, Huis van het Kind Anderlecht en Goujonissimo. Ook IBO KIK Eloy & Ropsy en Sportpret vzw dragen bij aan het versterken van het netwerk rondom de kinderen en hun families.

www.cultureghem.be

ONDERWIJS,
GEZONDHEID

DE BONDGENOTEN

WEBSITE

Moment

(SCHAARBEEK)

GEZONDHEID,
MENTAAL WELZIJN,
GEZIN

Dit initiatief richt zich op het verbeteren van het mentale welzijn van jonge kinderen in maatschappelijk kwetsbare situaties en het voorkomen van moeilijkheden op latere leeftijd. Het project ondersteunt ouders bij het ontwikkelen van een positieve ouderidentiteit en verbindt partnerorganisaties rond het welzijn van kansarme gezinnen in Noord-Oost Brussel. Om dit te bereiken, verzamelt de organisatie via laagdrempelige contacten bij scholen en partners concrete hulpvragen, waarbij ouders voor sociale of administratieve ondersteuning direct worden doorverwezen naar de juiste hulpverleners. Daarnaast biedt het project gratis individuele ouder-kind gesprekken aan voor opvoedingsvragen en worden er groepsessies rond welzijn georganiseerd op diverse locaties binnen het netwerk. Bestaande oudergroepen krijgen een impuls en ouders worden gestimuleerd om als vrijwilliger aan de slag te gaan, terwijl professionals uit het netwerk samenkomen om expertise uit te wisselen over de specifieke noden van kwetsbare Brusselse gezinnen.

DE BONDGENOTEN

De organisatie beschikt over een divers bondgenoten-netwerk bestaande uit verenigingen met een kwetsbaar publiek zoals vzw D'Broej, vzw Wijkhuis Chambéry, vzw Wijkpartenariaat De Schakel en vzw Nasci. Daarnaast wordt nauw samengewerkt met welzijnsorganisaties als vzw OU-Ki en C.I.G. Vogelzang, diverse (brede) scholen waaronder Paviljoen, Campus Kompas, Lutgardisschool Etterbeek en Brede School Domino, en de gemeenschapscentra GC De Maalbeek en GC De Kriekelaar. Tot slot fungeren het Huis van het Kind Sint-Joost en het Huis van het Kind Etterbeek/Elsene als belangrijke vindplaatsen voor de doelgroep.

Vitamine A

BRUSSEL: LAKEN EN JETTE

Dit project richt zich op het bieden van schoolse ondersteuning aan huis voor kinderen uit het eerste leerjaar van diverse partnerscholen. Om dit te bereiken gaan opgeleide vrijwilligers gedurende een schooljaar wekelijks op huisbezoek bij gezinnen. De partnerscholen geven aan het begin van het schooljaar aan welke kinderen het meest baat hebben bij dit aanbod.

Daarnaast vinden op de locatie van Stapsteen in Laken wekelijks speelleergroepen per graad van de lagere school plaats, aangevuld met maandelijkse workshops waarvoor de toeleiding eveneens via de scholen verloopt. Deze activiteiten lopen ook over een heel schooljaar. Tijdens de wekelijkse speelleergroepen kunnen kinderen leren op een leuke manier hun vaardigheden en talenten (verder) ontwikkelen en ontdekken, vrienden maken, ontspannen en spelen. Kinderen worden geholpen om te dromen over hun talenten en over wie ze zijn door hen met nieuwe ervaringen in contact te brengen.

Het aanbod rond spel en ontmoeting omvat de bekendmaking van bestaande initiatieven van partners, wekelijkse speelnamiddagen in de vorm van een spelotheek, outreachende activiteiten op woensdag (moedergroep en Pop-up namiddag in de Modelwijk Laken) en speelweken voor kinderen tussen vier en twaalf jaar tijdens de paas- en zomervakantie. Op vraag van ouders zijn er ook oudercafés die gegeven worden door Hopon.

ONDERWIJS,
WELZIJN,
VRIJE TIJD

DE BONDGENOTEN

Het netwerk bestaat uit GVBS Basisschool Regina Pacis campus Pionen, HBS Basisschool De Droomboom, GVBS Basisschool De Zenne en het Huis van het Kind Laken Nekkersdal. Ook I-mens is met de afdeling Hopen opvoedingsondersteuning regio Brussel een belangrijke partner.

WEBSITE

www.stapsteen.be

PRODUCTEN

PRESENTATIE OVER
DE SPEELLEERGROEPEN

Schoolpoortwerking basisschool De Buurt

SCHAARBEEK

Dit project streeft ernaar dat ouders hun rechten kennen en effectief kunnen opnemen, waarbij zij de weg vinden naar de juiste ondersteuning op het vlak van hulpverlening, opleiding en vrije tijd. Tegelijkertijd werkt het initiatief aan het wegwerken van drempels binnen maatschappelijke instellingen door de kennis over armoede en het begrip voor de context van kwetsbare gezinnen te vergroten, wat de dialoog tussen ouders en school verbetert. Om dit te bereiken, is dagelijks een tandem van een sociaal werker en een ervaringsdeskundige in armoede en uitsluiting aanwezig aan de schoolpoort. Zij vervullen een belangrijke brugfunctie door hun sterke vertrouwensrelatie met de ouders en hun verankering in zowel de school als het lokale netwerk van onderwijs- en welzijnspartners. Deze ondersteuning vindt plaats via krachtgericht individueel werk met gezinnen en via gerichte groepsactiviteiten over verschillende levensdomeinen heen.

Het partnerschap is opgebouwd rond een expliciet engagement van Basisschool De Buurt, een GO-school die zich midden in de Brabantwijk bevindt en een lokaal publiek bereikt. Daarnaast fungeert de Brede School als een dynamiserende kracht voor het netwerk rond de leeromgeving van kwetsbare kinderen. Andere actieve bondgenoten binnen dit project zijn Ratatouille, de wijkgerichte jeugdwerking van D'Broej, en Hopon, dat gespecialiseerd is in opvoedingsondersteuning binnen het Brusselse gewest.

Heleen Huysentruyt: heleen@schakel.org

ONDERWIJS,
VRIJE TIJD

DE BONDGENOTEN

CONTACT

Geen kans voor armoede

EVERE

GEZIN HULP- EN DIENSTVERLENING

Het doel van dit project is het uitbouwen van een breed netwerk tussen verenigingen in de domeinen vrije tijd, onderwijs en welzijn in Evere. Door partners te ondersteunen bij het opzetten van gerichte acties en het wegwerken van drempels, streeft het initiatief naar het versterken van gezinnen in armoede en het realiseren van structurele verbeteringen in hun levenskwaliteit. Om dit te bereiken, wordt ingezet op een actieve en warme doorverwijzing tussen de verschillende lokale partners en een doorgedreven uitwisseling van informatie en kennis, gecombineerd met het in kaart brengen van alle relevante lokale en bovenlokale organisaties. Het gemeenschapscentrum fungeert hierbij als centrale toegangspoort en informatiepunt, waarbij gebruik wordt gemaakt van het reeds bestaande open onthaal en de uitgebreide expertise op het vlak van armoede. Ook engageren alle Nederlandstalige partners in Evere zich om binnen hun aanbod de toegankelijkheid voor mensen in armoede zo groot mogelijk te maken.

DE BONDGENOTEN

Het lokaal bondgenotennetwerk wordt aangestuurd door Gemeenschapscentrum Everna, Brede School De Witlofkinderen en het Lokaal Cultuurbeleid Evere. Daarnaast zijn de lokale schoolbesturen, de gemeente Evere, het Sociaal Huis van Evere, het Lokaal Dienstencentrum Aksent, Femma Quartier en Femma Everladies, Samusocial en Ligo Brusselleer nauw betrokken. Het netwerk wordt verder versterkt door de Vlaamse Gemeenschapscommissie, het Huis van het Kind Noord, het Lokaal Gezinsondersteunend Netwerk, BruZEL en CAW Brussel.

WEBSITE www.everna.be

EDU-Sherpa

LIMBURG

Bij EDU-Sherpa vergeten ze geen enkele jongere. Iedereen verdient een eerlijke kans om zijn of haar potentieel volledig te benutten. Onderwijs vormt een cruciale sleutel om aan kansarmoede te ontsnappen, waarbij de focus ligt op het ondersteunen van jongeren bij het maken van goed geïnformeerde keuzes tijdens de overstap naar het hoger onderwijs. Door zowel preventief als curatief te werken, streeft het initiatief ernaar om vroegtijdige uitval te voorkomen en jongeren met een achterstand opnieuw perspectief te bieden. EDU-Sherpa hanteert hierbij een aanpak van maatwerk, aangezien er geen universele oplossing bestaat voor de diverse uitdagingen waar jongeren voor staan. Het project versterkt bestaande structuren en vult hiaten aan door organisaties in de regio Limburg beter op elkaar te laten aansluiten, zodat elke jongere de kans krijgt om zijn of haar volledige potentieel te benutten.

EDU-Sherpa fungeert als een netwerkorganisatie die een brede waaier aan Limburgse partners verenigt, waaronder lokale besturen, secundaire scholen, instellingen voor hoger onderwijs, organisaties uit het middenveld, vrijwilligersorganisaties en onderzoekers.

www.uhasselt.be/EDUSHERPA

HOOP: EEN PUBLICATIE VOOR JONGEREN EN HUN ONDERSTEUNEND NETWERK MET EENVOUDIGE ANTWOORDEN OP VRAGEN OVER HET HOGER ONDERWIJS

CAMPUS QUEST: SURVIVAL OF THE STUDENTS: EDUCATIEF SPEL OM MET JONGEREN TE SPELEN OVER DREMPELS DIE ZE KUNNEN ERVAREN IN HET HOGER ONDERWIJS.

ONDERWIJS

DE BONDGENOTEN

WEBSITE

PRODUCTEN

Limburg

Connecting the dots

LOMMEL

INCLUSIE, VRIJE TIJD Connecting the dots streeft ernaar de verbinding tussen diverse organisaties op een menselijk niveau te versterken. Door laagdrempelig en informeel contact tussen lokale partners te bevorderen, kan het netwerk als bondgenoot effectief inspelen op de acute noden van kinderen en jongeren in kwetsbare situaties. Het project fungeert als een voorbeeldfunctie die toewerkt naar een warme en inclusieve samenleving waarin kinderarmoede wordt bestreden. Om deze doelen te verwezenlijken, legt het initiatief een sterke nadruk op participatie waarbij zowel de betrokken organisaties als de doelgroep zelf eigenaarschap krijgen over de gezamenlijke doelstellingen.

DE BONDGENOTEN Connecting the dots is een netwerkversterkend project waarbij iedereen wordt betrokken die direct of indirect werkt met kinderen en jongeren uit maatschappelijk kwetsbare situaties, met het lokale bestuur, lokale armoedeorganisaties, onderwijsinstellingen, jeugdzorgorganisaties en jeugdwerkorganisaties als kernpartners.

PRODUCT

PODCAST:
DICHTBIJ DE MENS

Iedereen een MAX

LANAKEN

Iedereen een MAX wil structurele verbeteringen in de levenskansen van kinderen, jongeren en hun gezinnen in Lanaken door het mentaal welzijn van leerlingen in zowel het basis- als secundair onderwijs te verhogen. Door laagdrempelige en preventieve hulpverlening rechtstreeks binnen de vertrouwde schoolomgeving te organiseren, worden wachttijden verkort en kunnen snelle doorverwijzingen plaatsvinden in een veilige setting. Dit aanbod is volledig gratis en inclusief, waardoor vooral kwetsbare jongeren zonder extra verplaatsingen of drempels toegang krijgen tot ondersteuning. Een JAC-hulpverlener speelt hierbij een centrale rol door discreet in te spelen op specifieke behoeften, terwijl aanvullende educatieve acties de veerkracht en het algemene welzijn van de leerlingen versterken binnen een duurzaam ondersteunend netwerk.

ONDERWIJS,
GEZONDHEID

De bondgenoten binnen dit initiatief bestaan uit JAC Limburg, de basisscholen van Lanaken, Flankerend onderwijs Lanaken, het VrijCLB en Nova GO, Uit de Marge, het Huis van het Kind, het Sociaal Huis, 1Gezin-1Plan en de Dienst Jeugd Lanaken.

DE BONDGENOTEN

Jongeren aan zet (JAZ)

TONGEREN-BORGLOON

VRIJE TIJD, JEUGD

Met het project Jongeren Aan Zet (JAZ) zet een lokaal netwerk van bondgenoten in op het ondersteunen van jongeren bij het ontdekken en versterken van hun eigen krachten. Vanuit een levensdomein-integrerende benadering van de jongere en diens context vertrekt het initiatief vanuit de vrije tijd om samen met de doelgroep noden en ambities te verkennen op domeinen zoals onderwijs, sport, cultuur en de online wereld. Door actiegerichte en vraaggerichte initiatieven te organiseren in samenwerking met lokale partners, vinden jongeren antwoorden op hun ondersteuningsvragen en ontwikkelingsmogelijkheden. Tegelijkertijd brengt het project jongeren, organisaties en vrijwilligers samen in een gedragen netwerk dat signalen bundelt, het bestaande aanbod beter op elkaar afstemt en een snellere, warmere toeleiding naar hulp of activiteiten mogelijk maakt. Want een sterk en gedragen netwerk voor en door jongeren, dat werkt!

DE BONDGENOTEN

Het bondgenotennetwerk bestaat uit een diverse groep van jongeren-vrijwilligers, stadsdiensten, lokale en bovenlokale middenveldorganisaties, professionals die verbonden zijn aan lokale jeugdprojecten en diverse vrijwilligersorganisaties.

WEBSITE www.arktos.be/projecten/jaz-jongeren-aan-zet

Duosprong

BERINGEN

DuoSprong biedt kwetsbare gezinnen continuïteit en ondersteuning op alle levensdomeinen tijdens de cruciale overgang van het basis- naar het secundair onderwijs. SAAMO Limburg streeft er in samenwerking met een lokaal netwerk naar om dit ondersteuningsaanbod verder uit te breiden en duurzaam te verankeren in Beringen. Het project omvat enerzijds intensieve begeleiding door een DuoSprong-coach die gezinnen bijstaat vanaf het laatste jaar basisonderwijs tot het einde van het eerste jaar secundair onderwijs, waarbij maatwerk en de aanpak van drempels centraal staan. Anderzijds zet het initiatief in op een structurele samenwerking met netwerkpartners om op basis van praktijkervaringen gezamenlijke werkingsprincipes en ondersteuningstrajecten op te stellen. Daarnaast wordt menstruatiearmoede aangepakt als een basisrecht op hygiëne door de installatie van verdeelkasten met gratis producten in alle secundaire scholen en op diverse openbare locaties, een actie die in nauwe participatie met leerlingen, ouders en personeel wordt gerealiseerd.

Het DuoSprong bondgenotennetwerk bestaat uit diverse partners, waaronder SAAMO Limburg vzw, de stad Beringen met het Huis van het Kind, de sociale dienst, het OCMW, de BKO, het platform jongerenwelzijn en de armoedecoördinator, de Brede School Beringen, de lokale basis- en secundaire scholen, Vrij CLB Limburg en het dagcentrum De Bareel van Huize Sint-Vincentius.

www.beringen.be/duosprong

FLYER MENSTRUATIEWELZIJN

[ONDERWIJS](#)

[DE BONDGENOTEN](#)

[WEBSITE](#)

[PRODUCT](#)

Omarmen met vrije tijd

BILZEN-HOESELT

VRIJE TIJD Het project streeft ernaar kwetsbare kinderen en jongeren structureel in contact te brengen met sport, jeugdwerk en cultuur om zo hun sociale netwerk, vaardigheden en gezondheid te versterken. Door muren tussen jonge burgers te slopen en ontmoeting te bevorderen, krijgt elk kind de kans om erbij te horen en plezier te maken, met specifieke aandacht voor sportwerkingen die kampen met sociaal-maatschappelijke uitdagingen. Om dit te bereiken, wordt het vrijetijdsaanbod in Bilzen-Hoeselt actiever bekendgemaakt op strategische vindplaatsen zoals scholen en het Huis van het Kind, waarbij nauw wordt samengewerkt met brug- en sleutelfiguren. Het initiatief zet in op het sensibiliseren van toeleiders over praktische randproblemen en financiële drempels, terwijl bestaande middelen zoals de UiTPAS en lokale fondsen breder kenbaar worden gemaakt. Als vast aanspreekpunt voor aanbieders en partners neemt de organisatie deel aan relevante overlegmomenten en voert zij een omgevingsanalyse uit om op termijn tot een gericht actieplan te komen dat inspeelt op de reële noden in de regio.

DE BONDGENOTEN De bondgenoten binnen dit netwerk omvatten Horizont vzw, Rap op Stap, het Agentschap Integratie en Inburgering, Saamo, Arktos en Avansa. Daarnaast werken de directeur Vrije Tijd, het Sociaal Huis en diverse stedelijke diensten nauw samen aan dit doel.

Een brug over schulden

SINT-NIKLAAS

Dit project richt een nieuw netwerk op om de samenwerking tussen organisaties rond gezinnen in een collectieve schuldenregeling (CSR) te optimaliseren. De doelstellingen zijn gericht op het ontzorgen van kinderen, het structureel versterken van ouders via groepswerking en het aanpakken van de onderliggende oorzaken van schuldenproblematiek. Om dit te bereiken, zet de werking in op het toeleiden van kinderen naar vrije tijd door financiële ruimte te creëren binnen het CSR-proces. Ouders die gebruikmaken van voedselondersteuning worden samengebracht in een groepswerking om ervaringen te delen en signalen te formuleren naar beleidsmakers. Het netwerk slaat daarnaast een brug tussen kwetsbare gezinnen, de arbeidsrechtbank en welzijnspartners door de oprichting van een hulppunt collectieve schuldenregeling en het organiseren van vormingen over armoede voor magistraten en schuldbemiddelaars. Door actieve begeleiding naar sociale organisaties en een zesmaandelijks uitwisseling van inzichten tussen bondgenoten, streeft het project naar een menswaardige benadering van schuldenproblematiek.

Het bondgenotennetwerk bestaat uit arbeidsrechtbank Gent (afdelingen Oost- en West-Vlaanderen), Budget in Zicht, het CAW, Huis van het Kind, vzw De Keerkring, Stad en het OCMW van Sint-Niklaas en Welzijnsschakel De Springplank. Verschillende partners met elk hun eigen perspectief en rol trekken zo mee aan de kar om de leefwerelden van gezinnen en het juridische systeem dichter bij elkaar te brengen.

<https://hulppuntcsr.be/>

SCHULDHULP-
VERLENING, GEZIN,
JUSTITIE

DE BONDGENOTEN

WEBSITE

Springwijs

AALST

ONDERWIJS, HULP- EN DIENST- VERLENING

Dit project richt zich op het uitbouwen en verstevigen van een bondgenotennetwerk tussen scholen, welzijn-actoren en het lokaal bestuur om gezinnen in kwetsbare situaties optimaal te ondersteunen tijdens de overgang van het lager naar het secundair onderwijs. Het doel is enerzijds om de informatie rond studiekeuzes te verduidelijken en kinderen inzicht te geven in hun eigen talenten, en anderzijds om financiële en materiële noden van leerlingen structureel in kaart te brengen en op te lossen. Om dit te bereiken, zet de werking in op een nauwe samenwerking met scholen, gezinnen en vrijwilligers, waarbij secundaire scholen extra worden ondersteund in het bereiken van kwetsbare ouders. Daarnaast fungeert het project als een centraal punt voor ouders met vragen over schoolkosten of materiële tekorten, waarbij gezorgd wordt voor een snelle en warme toeleiding naar de juiste ondersteuningskanalen binnen het netwerk.

DE BONDGENOTEN

Het bondgenootschap wordt gevormd door het Lokaal Overleg Platform (LOP) voor zowel basis- als secundair onderwijs en het lokaal bestuur van de Stad Aalst. Andere actieve partners zijn het CLB, diverse lagere scholen in de regio, Steunpunt Welzijn en Home-Start, die gezamenlijk bouwen aan een integraal vangnet voor leerlingen en hun gezinnen.

In Beeld

GENT

Dit project richt zich op het versterken van jongeren in een precaire leefsituatie door middel van een uiterst laagdrempelige begeleidingshouding en actieve presentie. Het doel is om jongeren op hun eigen tempo te ondersteunen bij het ondernemen van actie op alle levensdomeinen, terwijl hun stem wordt gebruikt om politiserend en activistisch aan de slag te gaan binnen het lokale netwerk. Om dit te bereiken, realiseert de werking een fysieke plek op het kruispunt tussen rust en beweging, waar jongeren ook tijdens de schooluren terecht kunnen om zichzelf te zijn. Deze omgeving nodigt uit tot persoonlijke groei en het ondernemen van stappen richting vrije tijd, onderwijs en werk, waardoor het perspectief van de jongeren wordt vergroot. Tegelijkertijd fungeert het project als een hefboom voor buurtbewoners en gezinnen om de weg naar de noodzakelijke hulpverlening makkelijker te vinden.

In Beeld is een structurele operationele samenwerking tussen Stappen vzw, LEJO vzw, het Jongeren- en Gezinsinterventieagentschap (JGIA) en Topunt. Deze kernpartners werken nauw samen met JES vzw, de jeugddienst van de stad Gent en de stedelijke dienst armoedebestrijding om een integraal en krachtig netwerk rond de Gentse jongeren te weven.

www.stappenvzw.be/in-beeld

BEKIJK DE DOCUMENTAIRE
VAN DE JONGEREN VAN IN BEELD

WELZIJN

DE BONDGENOTEN

WEBSITE

PRODUCT

SchoolSter(k)

GENT

ONDERWIJS, GEZIN

SchoolSter(k) bouwt in Gent aan een bondgenotennetwerk dat samen inzet op een warme schoolstart in het kleuteronderwijs, met bijzondere aandacht voor gezinnen in een maatschappelijk kwetsbare situatie. Het project wil een duurzame brug slaan tussen gezin, school en kinderopvang. Het project versterkt eerst en vooral de ondersteuning die inloopteams bieden aan gezinnen. Via groeps- en individuele begeleiding worden ouders tijdig en toegankelijk geïnformeerd over het onderwijssysteem, het belang van kleuteronderwijs en de stappen rond schoolkeuze, aanmelding, inschrijving en schoolstart. De begeleiding sluit aan bij de leefwereld van ouders en houdt rekening met taal, digitale vaardigheden en andere mogelijke drempels. Dankzij SchoolSter(k) kunnen inloopteams ook gezinnen bereiken die eerder nog niet gekend waren, onder meer via doorverwijzingen van andere lokale organisaties. Daarnaast werkt SchoolSter(k) aan een meer geïntegreerde aanpak van de overgang naar school binnen de wijken. Partners uit welzijn, onderwijs, kinderopvang en gezondheidszorg stemmen structureel af, delen expertise en nemen samen verantwoordelijkheid in de ondersteuning van gezinnen. Dit bevordert een warmere schoolovergang en versterkt het wederzijds begrip tussen partners.

DE BONDGENOTEN

Op stadsniveau dragen de Gentse Inloopteams (Nieuw Gent, Wiegwijs en De Sloep), Onderwijscentrum Gent, LOP Basisonderwijs Gent, Opgroeien, Huis van het Kind en VBJK het netwerk. Op wijkniveau werken de inloopteams samen met wijkorganisaties en welzijnspartners zoals Kind en Gezin, wijkgezondheidscentra, basisscholen, brugfiguren en kinderopvanginitiatieven.

PRODUCT

BEKIJK DE ROADMAP

Ervaringskennis van jonge gezinnen in Nieuw Gent toevoegen aan het kruispunt

GENT

Ervaringskennis van jonge gezinnen toevoegen aan beleid

ONDERWIJS,
WELZIJN,
VRIJE TIJD

Met het bondgenotennetwerk Nieuw Gent gingen we op zoek naar ervaringskennis van jonge gezinnen. We voegden deze kennis toe aan het kruispunt leefbaarheid, onderwijs, welzijn en vrije tijd.

We werkten aan 3 doelen:

1. **Versterken van gezinnen:**
 - rechten uitputten door in contact te komen met diensten en organisaties.
 - in groep nadenken over een deelthema en daar structurele oplossingen rond formuleren.
2. **Versterken van organisaties en diensten:**
 - zicht krijgen op de leefwereld van gezinnen in armoedesituaties.
 - de verzamelde ervaringskennis toepassen in de eigen organisatie.
3. **Versterken van beleidsactoren:**
 - Door signalen door te geven kunnen verbeteracties worden opgezet
 - De groepswerking rond een specifiek deelthema geeft inzicht in structurele verbeterpunten.

Hoe willen we dit bereiken?

Jaar 1: Beleidsbabbels

Via de beleidsbabbels gingen we in gesprek met gezinnen en verzamelden we ervaringskennis rond verschillende thema's. We trokken hiervoor naar diverse vindplaatsen in de wijk. Na elke bevraging bundelden we de signalen in beleidsbundels. Deze brachten knelpunten in dienstverlening en noden van gezinnen in kaart. De resultaten koppelden we terug. In de stuurgroep

bekeken we waar kansen lagen voor de wijk en welke signalen stadsbreed moesten worden aangekaart.

Jaar 2: Groepswerking

We startten een groeps rond het thema ‘Zonder zorgen kind zijn in Nieuw Gent’. We maakten de brug naar verschillende diensten en organisaties in de wijk. We werkten ook rond de vraag: ‘Wat maakt een publieke plek kindvriendelijk? We formuleerden samen randvoorwaarden en brachten structurele verbeterpunten in kaart.

DE BONDGENOTEN

De Zuidpoort vormde een netwerk met een medewerker van de dienst beleidsparticipatie, de Brede School-coördinator, de opgroeicoach en Inloopteam Gent en een opgeleide ervaringsdeskundige.

WEBSITE

<https://dezuidpoortgent.be/bondgenotennetwerk/>

PRODUCT

MODEL VOOR SIGNALENWERKING
OP HET KRUISPUNT TUSSEN ERVARINGSKENNIS
EN PROFESSIONELE KENNIS

Kansrijk groeien

GENT

Het project richt zich op het stimuleren en versterken van sociaal-emotioneel leren, emotieregulatie en executieve functies bij leerlingen van tien tot twaalf jaar. Er wordt ingezet op het bewustmaken van leerkrachten en ouders over het belang van deze vaardigheden voor de schoolse ontwikkeling van kinderen, waarbij de focus ligt op preventief werken. Om dit te verwezenlijken is een lessenreeks ontwikkeld die bestaat uit vier sessies en een herhalingsmoment waarin aan deze specifieke onderwerpen wordt gewerkt. Deze sessies worden aan de volledige klasgroep gegeven in aanwezigheid van de leerkracht, zodat deze gaandeweg wordt opgeleid om de methodiek zelf toe te passen. In nauwe samenwerking met de leerkracht wordt geëvalueerd welke leerlingen extra ondersteuning nodig hebben, waarna voor hen individuele begeleiding wordt opgestart in samenspraak met de ouders.

ONDERWIJS,
WELZIJN

Er wordt voor dit initiatief nauw samengewerkt met Samen1Plan als structurele partner en daarnaast vormen BMLIK, het Onderwijscentrum Gent en de Cel Gezin van Stad Gent de belangrijke netwerkpartners binnen dit traject.

DE BONDGENOTEN

www.topungent.be

WEBSITE

Ademruimte

LOKEREN

VRIJE TIJD,
GEZIN

Ademruimte heeft als doel de toegang tot vrije tijd voor kinderen en jongeren uit kwetsbare gezinnen in Lokeren te vergroten. Tijdens de looptijd van het project richtte Ademruimte zich op leerlingen uit het basisonderwijs (OLVC) en het secundair onderwijs (TAL en OKAN-klassen). Door hen in contact te brengen met sportieve, culturele en creatieve activiteiten stimuleren we talentontwikkeling, sociale vaardigheden en zelfontplooiing. Zo versterken we sociale participatie, mentale gezondheid en het sociale netwerk van kinderen en jongeren, en dragen we bij aan meer inclusie in de stad en gemeenschap.

Ademruimte werkt outreachend en laagdrempelig, met aanwezigheid op school, initiatielessen en sociaal-sportieve activiteiten. Via bevragingen bij leerlingen en ouders brengen we interesses en drempels in kaart. Op basis van de 9 B's van toegankelijkheid bieden we persoonlijke begeleiding aan jongeren en gezinnen bij de zoektocht naar een passende vrijetijdsactiviteit.

We ondersteunen ouders actief door hen te informeren over het vrijetijdsaanbod, hulp te bieden bij ervaren drempels en hen in contact te brengen met lokale ondersteuningsmogelijkheden. Zo worden gezinnen stap voor stap sterker in het vinden en organiseren van vrije tijd.

Ook wordt een vrijetijdstoolbox ontwikkeld met praktische informatie en tools voor gezinnen en hulpverleners, zodat gezinnen die bij partnerorganisaties aankloppen met vragen rond ondersteuning in de toekomst verder geholpen kunnen worden. Daarnaast zet het netwerk in op het sensibiliseren van Lokerse clubs

en verenigingen rond toegankelijkheid. Sport-, jeugd- en cultuurorganisaties worden betrokken via initiaties en trajectbegeleiding. Zo bouwen we samen aan gelijke kansen en een sterker lokaal netwerk.

Ademruimte is een samenwerking tussen de scholen OLVC en TAL, middenveldorganisaties vzw De Moazoart, vzw Horizon, Wiegwijs Waasland afdeling Lokeren en Jeugdwelzijnsorganisatie Vagevuur vzw, vrijetijdsorganisaties en de Stad Lokeren.

DE BONDGENOTEN

www.demoazoart.be, www.vzwhorizon.org

WEBSITE

VRIJETIJDSSTOOLBOX
(BINNENKORT BESCHIKBAAR)

PRODUCT

Kinderarmoede overbruggen

ZELZATE

ONDERWIJS

Dit project richt zich op het actief oppikken en vertalen van signalen uit de doelgroep en het onderwijsveld naar structurele verbeteringen voor maatschappelijk kwetsbare kinderen. Het doel is om een systematisch proces van verzameling en analyse uit te bouwen, waarbij praktijksignalen leiden tot duurzame beleidsaanpassingen en concrete interventies die de ontwikkelingskansen van elk kind vergroten. Om dit te bereiken, wordt een outreachende werkwijze gehanteerd waarbij door aanwezigheid op scholen en in de buurt laagdrempelige vertrouwensrelaties met gezinnen worden opgebouwd. In samenwerking met leerkrachten en externe partners worden signalen vroegtijdig geduid en omgezet in passende acties. Een concreet resultaat van deze aanpak is de opstart van het project Broodnodig in vier lokale scholen in samenwerking met vzw Enchanté.

DE BONDGENOTEN

Er wordt een breed netwerk gevormd met welzijnsorganisaties en lokale actoren, waaronder het gemeentebestuur, het CLB, Kind en Gezin en de lokale scholen. Daarnaast zijn Geneeskunde Voor Het Volk, CAW, JAC, de Katrol, het OCMW, Lichtpunt en het OCJ betrokken partners, evenals vzw Enchanté en diverse lokale handelaars.

Het klein geluk

RONSE

't Klein Geluk richt zich op het ondersteunen van gezinnen in armoede door de toegang tot betaalbaar en kwalitatief kindermateriaal te garanderen, zodat elk kind veilig en zorgeloos kan opgroeien. Het project fungeert tegelijkertijd als een warme ontmoetingsplek waar ouders ervaringen delen en hun sociaal netwerk versterken. Vrijwilligers, die vaak zelf uit een kwetsbare situatie komen, vinden er een zinvolle dagbesteding en krijgen begeleiding om hun vaardigheden te ontwikkelen richting de arbeidsmarkt of verdere maatschappelijke integratie. Om financiële drempels weg te nemen, hanteert het initiatief een innovatief ruil- en puntensysteem voor het lenen van materiaal en worden er specifieke uitzetpakketten voorzien voor jonge gezinnen. Door een nauwe samenwerking met lokale partners worden gezinnen gericht doorverwezen voor gratis lidmaatschap en extra startpunten, waardoor materiële hulp direct gekoppeld wordt aan bredere sociale ondersteuning.

Het project bouwt bruggen in de gemeenschap door intensieve samenwerking met lokale kernpartners zoals Wiegwijs, het Sociaal Huis en het Huis van het Kind, aangevuld met een breed netwerk van sociale en welzijnsorganisaties in Ronse.

SCHOLENBROCHURE

GEZIN

DE BONDGENOTEN

PRODUCT

Schouder aan schouder

NINOVE

JEUGD

Dit project richt zich op jongeren tussen 15 en 18 jaar met een verhoogd risico op maatschappelijke kwetsbaarheid, met als doel hen tijdig te ondersteunen in de brug naar meerderjarigheid. Het streven is om een volwaardige participatie aan de samenleving te realiseren door een stevig fundament te leggen voor hun toekomst. Via outreachend werk en een groepsgerichte benadering – waarbij een lokale ‘instuif’ als veilige haven dient – wordt er een duurzame vertrouwensband met de jongeren opgebouwd. Een professioneel vangnet van gedeelde zorg maakt het mogelijk om gericht in te spelen op individuele noden. De jongeren worden versterkt door een integrale aanpak die inzet op rechtendetectie, talentontwikkeling, het vergroten van vrijetijdsparticipatie en, waar nodig, financiële tussenkomst.

DE BONDGENOTEN

Het netwerk wordt gevoed door de expertise en het aanbod van het CAW (inclusief het JAC) en werkt nauw samen met het Armoede Netwerk Ninove. De zorgraad van de Eerstelijnszone speelt een sleutelrol via de Overkop-huizen en de toegang tot eerstelijnspsychologische hulp. Daarnaast fungeren alle secundaire scholen in Ninove als belangrijke vindplaatsen voor signaletectie. Dankzij de goedkeuring van het lokaal bestuur is er bovendien een vlotte samenwerking met diverse stadsdiensten gewaarborgd.

Inzet op talent!

GERAARDSBERGEN

Dit project ondersteunt jongeren bij het ontdekken en benutten van hun talenten om een kansrijke en positieve overstap naar het volwassen leven te bevorderen. Door jongeren te stimuleren in hun zoektocht en dit te koppelen aan studie- en beroepskeuzes, wordt gestreefd naar een hogere slaagkans in het onderwijs en een betere aansluiting op de arbeidsmarkt, terwijl de veerkracht en het welbevinden van de jongeren toenemen. De aanpak rust op vier pijlers, waaronder de uitbreiding van het SAM-project voor huisbezoeken bij kwetsbare gezinnen in de eerste graad van het secundair onderwijs. Daarnaast wordt ingezet op talentontdekking via vormingen voor onderwijspersoneel, het slaan van een brug tussen onderwijs en economie in de tweede graad, en het faciliteren van een warme overgang naar hoger onderwijs of werk in de derde graad via praktische trainingen en rijbewijstrajecten.

Het project steunt op een breed lokaal netwerk bestaande uit een stuurgroep met partners zoals Huis van het Kind Geraardsbergen, GO! Atheneum en Middel-school, Sint-Catharinecollege, SAAMO, de diensten economie en jeugd van de stad en ELZ Dender-Zuid. Daarnaast zijn vzw Bergop, VOKA en Unizo betrokken als lokale bondgenoten of aanbieders om de acties mee vorm te geven en te realiseren.

ONDERWIJS,
WERK

DE BONDGENOTEN

Nieuwe energie in Kallo

BEVEREN

JEUGD Project Jow Kallo zet in op het verhogen van de leefbaarheid in de Melkaderwijk door het welzijn van jongeren centraal te stellen. Door jongeren een eigen, veilige plek in de wijk te bieden, wordt de maatschappelijke druk verlaagd en ontstaat er ruimte voor groei. De aanpak vertrekt altijd vanuit de eigen krachten en talenten van de jongeren, waarbij vrije tijd als cruciaal middel wordt ingezet om een duurzame vertrouwensband op te bouwen. Vanuit dit informele contact fungeert de jongerenwerker als brugfiguur die jongeren en hun gezinnen ondersteunt bij het vinden van de weg naar bestaande diensten en hulpverlening. Op vraag van de jongere zelf worden gerichte verbindingen gelegd met instanties zoals het JAC, het CLB of de school, waarbij de jongere altijd de regie behoudt over het eigen traject.

DE BONDGENOTEN De kerngroep van Jow Kallo bestaat uit SAAMO (tot januari 2026), kansenwerkers van Beveren-Kruibeke-Zwijndrecht (vanaf januari 2026) Arktos vzw en het Sociaal Huis van Beveren. Daarnaast vindt er structurele afstemming plaats binnen een driemaandelijke stuurgroep met de gemeentelijke basisschool van Kallo, Ibogem, Woonpunt, OCMW Beveren en de lokale politie om signalen uit te wisselen en acties te coördineren. Er wordt tevens nauw samengewerkt met de Keerkring (huiswerkklas) en de gemeentelijke jeugdendienst.

Samen spelen, samen leren

BEVEREN

Dit project focust op het versterken van de Nederlandse taalvaardigheid bij kinderen met beperkte taalkansen thuis, door hen op schoolvrije dagen op te vangen in hun vertrouwde schoolomgeving. Naast taalstimulering is het doel om kinderen laagdrempelig kennis te laten maken met lokale vrijetijdsbesteding en hen te helpen vriendschappen te sluiten in een informele, niet-klassikale setting. Voor kinderen uit moeilijke thuissituaties wordt zo een veilige speelomgeving gecreëerd. De methodiek rust op drie pijlers: vertrouwen (via een vast gezicht en direct contact met ouders), verbinden (door actieve ouderparticipatie en respect voor diverse culturen) en verankeren (door een minimale aanwezigheid te verwachten voor een duurzaam leer-effect).

De bondgenoten VZW 't Ballonneke voert de regie en werkt nauw samen met de Sint-Martinusschool en de Centrumschool Beveren, die hun infrastructuur ter beschikking stellen. De toeleiding van gezinnen gebeurt via zorgleerkrachten en Gastvrij Beveren, die met hun 'taaldruppels' een cruciaal netwerk van anderstalige gezinnen bereiken.

www.vzwballeke.be

ONDERWIJS,
TAAL

[DE BONDGENOTEN](#)

[WEBSITE](#)

Kindgerichte wijkregisseur

EVERGEM

**BUURTWERK ,
VRIJE TIJD**

Het project beoogt een helder overzicht te krijgen van de onvervulde noden en de onbereikte doelgroepen binnen de diverse kanaaldorpen van Evergem, waar momenteel verschillende versnipperde actoren actief zijn. Het doel is om bestaande organisaties samen te brengen, te informeren over het huidige aanbod en hen te stimuleren om de krachten te bundelen rond zowel nieuwe als bestaande behoeften. Om dit te realiseren wordt gestart met een uitgebreide nulmeting en situatieschets door langs te gaan bij lokale verenigingen en deel te nemen aan activiteiten om vertrouwensrelaties op te bouwen. Aan de hand van een bevraging binnen zeven thema's, waaronder onderwijs, welzijn en vrije tijd, wordt bij inwoners gepolst naar hun ervaringen in de wijk. Met de inzet van een koffiekar aan de schoolpoort en laagdrempelige ontmoetingsmomenten in de zomer wordt actief het gesprek aangegaan met kinderen en hun ouders. Deze input dient vervolgens als basis om partners te inspireren tot duurzame samenwerkingen die de lokale verbondenheid versterken.

DE BONDGENOTEN

Er wordt een kernbondgenootschap gevormd met de lagere scholen VBS Braambos en VBS De Cocon, het huis van Jef, het Sociaal Huis van Evergem en LEJO. Daarnaast wordt er samengewerkt met een breed scala aan lokale partners zoals oudercomités, de Chiro, de kunstacademie, diverse kermis- en buurtcomités, lokale ondernemers en jeugdwerkinitiatieven zoals de Straatambassadeurs en Jow de mannen.

Ontmoetingsgericht werken

LEUVEN

Ontmoetingsgericht werken vormt de essentie van dit project en slaat de brug tussen een aanbod op maat en het vraaggericht werken van diverse partnerorganisaties. Het doel is om van onderuit en praktijkgericht duurzame resultaten te boeken in de strijd tegen armoede. Buurtwerk 't Lampeke verhuisde in 2025 met het buurthuis naar een nieuwe locatie vlakbij de eigen kinder- en gezinswerking. De verhuis en het samenbrengen van het kinderdagverblijf en de gezinswerking gebeurden in 2026. Hierdoor ontstaan nieuwe opportuniteiten om (meer) mensen te bereiken en de werking kwalitatief uit te bouwen op warme, laagdrempelige plekken in de buurt. Om dit te realiseren, zet het project in op twee sporen: de realisatie van nieuwe en kwaliteitsvolle infrastructuur en de actieve inbedding in de buurt. Dit gebeurt in sterke betrokkenheid en participatie met bezoekers en buurtbewoners, laagdrempelige ontmoetingsmomenten en intensief gebruik te maken van het netwerk van primaire en secundaire bondgenoten.

Het project kiest voor duurzaam samenwerken met bestaande partners. De prioritaire bondgenoten zijn de Sint-Jansschool Leuven en Kinderdagverblijf De Slabbertjes. Daarnaast wordt het netwerk versterkt door een diverse groep secundaire bondgenoten, waaronder Mater Dei basisschool, Buddy@home, Link in de Kabel, Enchanté Leuven, Passant Leuven, Wijkgezondheidscentrum De Ridderbuurt, Huis van het Kind Leuven en de stad Leuven.

www.lampeke.be

film met ervaringsverhalen (voorjaar 2027)

BUURTWERK,
MENSENRECHTEN

DE BONDGENOTEN

WEBSITE

PRODUCT

't STOKstaartje

TIENEN

GEZIN,
VRIJE TIJD

't STOKstaartje is een Speelpunt in Tienen voor Ouders en Kinderen dat, ontstaan vanuit een lokaal samenwerkingsverband, een inclusieve speelplek wil creëren voor kwetsbare gezinnen met kinderen tussen 3 en 12 jaar. Het initiatief faciliteert verbinding op diverse niveaus: tussen ouders en kinderen, gezinnen en de buurt, en tussen de leefwereld van kansarme gezinnen en de hulpverlening. Door ontmoeting centraal te stellen, streeft het project ernaar het sociaal isolement van deze gezinnen te doorbreken en de ontplooiing van zowel het kind als de ouder te stimuleren door middel van spel en ervaringsgerichte activiteiten. Om dit te bereiken, organiseert een kernteam van partners uit verschillende welzijnsorganisaties maandelijks een open speelplek. Aan de hand van gerichte workshops en spelactiviteiten wordt hierbij actief ingezet op het maken en versterken van verbindingen, ondersteund door lokale vrijwilligers, scholen en vrijetijdsinitiatieven uit de buurt.

DE BONDGENOTEN

Het netwerk bestaat uit gezinnen met kinderen, scholen, buurtbewoners, vrijetijdsinitiatieven en vrijwilligers. Op professioneel vlak vormen lokale en regionale hulpverleningspartners het fundament, aangevuld met structurele verbindingen via de Eerstelijnszone Zuidoost-Hageland (ELZOH), het Huis van het Kind en diverse zorgzame buurten.

PRODUCT

ARTIKEL 'T STOKSTAARTJE

Verbindingswerkers voor jonge gezinnen

DE PANNE

Dit project zet in op twee grote doelstellingen:

1. het bereiken, informeren en versterken van kanszoekende gezinnen met jonge kinderen
2. het netwerk van partners van Huis van het Kind en hun samenwerking versterken

GEZIN

Deze twee doelen worden samengebracht, waarbij we de noden van gezinnen beter detecteren via ontmoeting en outreachend werken, en hun leefwereld beter verbinden met het aanbod van professionele organisaties.

Zo kunnen we een optimale match vinden tussen de behoeften van gezinnen en het beschikbare aanbod, waarbij wordt geëxperimenteerd met nieuwe initiatieven en ingezet wordt op de verduurzaming van bestaande initiatieven.

Om dit te bereiken, fungeren verbindingswerkers van Arktos als de schakel binnen de fysieke locatie van het Huis van het Kind, die in 2024 haar deuren opende. Zij werkten een 'Open Huis'- formule uit, met een breed en gevarieerd aanbod voor gezinnen. Daarnaast stimuleerden zij de samenwerking tussen de netwerkpartners via het opzetten van een ruime 'Klankbordgroep Huis van het Kind'. Dankzij de impulsen van dit project kunnen zij op diverse manieren contacten leggen met gezinnen, en het netwerk rond die gezinnen sterker engageren in De Panne.

DE BONDGENOTEN Arktos fungeert als trekker van dit project en zet hiervoor twee verbindingswerkers in (0.2 en 0.3 FTE). Het netwerk wordt gevormd met de Eerstelijnszone Westkust-Polder, Kind en Gezin, Golfbreker vzw, SAAMO en het Lokaal Overleg Platform basisonderwijs De Panne. Samen slaan deze partners bruggen tussen gezinnen met jonge kinderen en het bredere netwerk van diensten rondom het Huis van het Kind.

WEBSITE www.arktos.be/verbindingswerkers-huis-van-het-kind-de-panne

Schoolsprong

BLANKENBERGE

Dit project richt zich op het versterken van het partnerschap tussen scholen en ouders, met een specifieke focus op de cruciale overgang van het kleuter- naar het lager onderwijs. Het doel is om ouders optimaal te ondersteunen in de schoolloopbaan van hun kinderen en scholen te stimuleren om sterker in te zetten op zowel school- als thuisbetrokkenheid. Daarnaast wordt het netwerk tussen scholen, het Sociaal Huis en diverse gemeentelijke diensten versterkt om een gezamenlijke visie en aanpak rond armoede op school uit te bouwen.

ONDERWIJS,
GEZIN

Om dit te bereiken, is het project actief aanwezig op de scholen voor het opbouwen van contacten en het organiseren van ouder-kindmomenten rond thema's als huiswerk, lezen... Door leerkrachten bij deze activiteiten te betrekken, wordt de meerwaarde van een nauwe samenwerking met ouders in de verf gezet.

Tegelijkertijd werd er intensief samengewerkt met het lokaal bestuur en HOGent om de synergie tussen onderwijs en welzijnsdiensten via gerichte trajecten en netwerkvorming te verduurzamen. Het resulteerde in het oprichten van een structureel 'dialogeiland' tussen verschillende diensten lokaal bestuur en alle scholen (zowel basis- als secundaire scholen)

SAAMO fungeert als penhouder en drijvende kracht achter dit initiatief. De kern van het bondgenoten-netwerk bestaat uit het lokaal bestuur Blankenberge, met name de sociale dienst, de dienst flankerend onderwijsbeleid en het Huis van het Kind. Voor de directe uitvoering op de werkvloer wordt nauw

DE BONDGENOTEN

samengewerkt met de basisscholen ONS Van Maerlantstraat en VBS SJSP Campus Zuidlaan, terwijl in het ondersteuningstraject met HOGent alle basisscholen van de gemeente betrokken zijn.

WEBSITE www.saamo.be/west-vlaanderen/blankenberge/project/project-sterk-onderwijs/

Het krachtmaatje

GISTEL

Dit project richt zich op de structurele bestrijding van kinderarmoede in Gistel, met bijzondere aandacht voor kwetsbare kinderen tussen de drie en veertien jaar. Centraal staat het waarborgen van continuïteit in hun ontwikkeling tijdens cruciale overgangsmomenten, zoals de instap in het lager onderwijs en de overgang naar het secundair onderwijs. Door vroegtijdige en integrale ondersteuning zet het initiatief in op verhoogde participatie aan onderwijs en vrije tijd, versterkte ouderbetrokkenheid en het doorbreken van intergenerationale armoede.

ONDERWIJS,
JEUGD,
WELZIJN

Van bij de start werd gekozen voor een bondgenoten-aanpak waarin Jeugd, Onderwijs en Welzijn structureel verbonden worden. Met de aanstelling van een brugfiguur werd het JOW-platform (Jeugd, Onderwijs en Welzijn) opgestart, waar lokale actoren uit deze domeinen op regelmatige basis samenkomen. Dit platform fungeert als een afstemmings- en leerplek waar signalen uit de praktijk gedeeld worden en gezamenlijke acties ontstaan, met aandacht voor samenhang en het wegwerken van drempels voor gezinnen.

Via een samenwerking met vzw Krijt wordt binnen scholen ingezet op beleidsmatige bewustwording rond financiële armoede en gelijke onderwijskansen. Alle Gistelse scholen en kinderopvanginitiatieven nemen hierbij een actieve rol op als vindplaats en toeleider. Om de toegankelijkheid voor gezinnen te vergroten, werd Huis van het Kind Gistel herwerkt tot Rootz, een laagdrempelig onthaal- en ontmoetingspunt waar gezinnen zonder stigma terecht kunnen met vragen rond opvoeding, onderwijs, welzijn en vrije tijd. De diensten

van het lokaal bestuur zijn hierbij nauw betrokken en zorgen voor korte lijnen en lokale verankering. Daarnaast versterken partners zoals vzw Arcade het project met hun expertise in het werken met kinderen, jongeren en gezinnen in kwetsbare situaties. Samen met OverKop Torhout, de jeugddienst van Gistel en jeugdhuis Uzuz werd het participatief jongereninitiatief UzeRootz opgericht, waarin jongeren inspraak krijgen en vrije tijd wordt ingezet als hefboom voor participatie en verbinding.

DE BONDGENOTEN Het project bouwt verder op het fundament van Krachtmootje en werd structureel verankerd in de meerjarenplanning van de stad Gistel. Rotaryclub Gistel vzw fungeert als budgethouder, terwijl Rootz (Huis van het Kind Gistel) de regierol opneemt binnen een breed gedragen bondgenotennetwerk.

WEBSITE www.rootzgistel.be

Brugfiguren basisonderwijs

IEPER

Dit project zet in op ondersteuning op maat van elk gezin. De brugfiguren spelen hierin een centrale rol. Zij stemmen hun aanpak af op de specifieke noden van gezinnen met schoolgaande kinderen in een basisschool in Ieper en passen de intensiteit van hun ondersteuning hierop aan. Het doel is om drempels weg te werken en zo ongelijkheden in gezondheid en welzijn te verkleinen, vooral wanneer die het gevolg zijn van sociale kwetsbaarheid. Daarbij ligt de focus op het versterken van het welbevinden van ouders en kinderen, zowel op school als thuis.

ONDERWIJS

Brugfiguren stimuleren ouders om actief deel te nemen aan het schoolgebeuren en maken het makkelijker om in contact te komen met de school. Tegelijk helpen ze gezinnen hun weg te vinden naar hulpverlening en vrijetijdsaanbod in de buurt. Door gericht te informeren en te begeleiden, zorgen ze ervoor dat doorverwijzingen beter aansluiten bij de wensen en noden van elk gezin. Daarnaast nemen de brugfiguren deel aan regionaal overleg en ondersteunen ze het schoolteam door hen bewust te maken van relevante thema's. Bij het evalueren van de toegankelijkheid van het lokale aanbod maken ze gebruik van de methode van de negen B's. Zo worden knelpunten zichtbaar en kunnen er structurele verbeteringen worden doorgevoerd.

Het project steunt op een sterk partnerschap. Het JOC Ieper en de Dienst Welzijn werken nauw samen met verschillende actoren binnen het onderwijs. De betrokken basisscholen engageren zich jaarlijks via een

DE BONDGENOTEN

officiële engagementsverklaring. Om de doelstellingen te realiseren en op te volgen, worden er regelmatig overleg- en evaluatiemomenten georganiseerd tussen alle partners. Tijdens deze momenten wordt de voortgang besproken, evenals de drempels, kansen en uitdagingen, zodat gerichte bijsturing mogelijk is.

PRODUCT

ACTIVITEITEN EN BROCHURES
BRUGFIGUREN

Bondgenotennetwerk Poelberg

OMMELAND

Dit bondgenotennetwerk streeft naar een structurele verbetering van de levenskansen voor kinderen en hun gezinnen, met een specifieke focus op het aanpakken van onderbescherming. Het project zet in op het verhogen van het welbevinden van kinderen over verschillende levensdomeinen heen. Om dit te bereiken, worden brugfiguren ingezet in de lagere scholen van Tielt. Hun opdracht is veelzijdig: het realiseren van sociale grondrechten binnen gezinnen, het vergroten van de ontwikkelingskansen van kinderen en het ondersteunen van schoolteams met expertise over het welzijnslandschap. Daarnaast fungeren de brugfiguren als een essentieel doorgeefluik door signalen van ouders en kinderen terug te koppelen naar het school- en welzijnsbeleid, terwijl zij ouders actief versterken en betrekken bij het schoolgebeuren.

Het partnerschap is opgebouwd rond de inzet van brugfiguren binnen de lagere scholen van Tielt. De kernopdrachten van deze bondgenoten richten zich op het versterken van de positie van ouders in de schoolcontext en het ondersteunen van het schoolteam. Door een nauwe samenwerking tussen het lokale welzijnsbeleid, de scholengroep en het CLB wordt een integraal vangnet gecreëerd dat de sociale grondrechten van kwetsbare gezinnen waarborgt.

ONDERWIJS,
SOCIALE GROND-
RECHTEN

DE BONDGENOTEN

Perspectief

WAREGEM

BUURTWERK

In de superdiverse kansenbuurt Torenhof streeft dit project naar het aanbieden van een vaste uitvalsbasis in het wijkcentrum voor kinderen en jongeren die momenteel nergens aansluiting vinden. Het doel is om via een kwaliteitsvolle vrijetijdswerking ook gerichte kansen te creëren op het vlak van onderwijs, werk, welzijn en weerbaarheid, zodat jongeren opnieuw toekomstperspectief krijgen. Daarnaast fungeert het project als een laagdrempelig contactpunt voor ouders en buurtbewoners om de kloof met de reguliere dienstverlening te dichten. Om dit te bereiken, zet de werking in op het proactief aanbieden van kansen in de vrije tijd en het ondersteunen van gezinnen. Daarnaast zetten we acties en initiatieven op waardoor de sociale cohesie in de wijk wordt versterkt en polarisatie wordt tegengegaan.

DE BONDGENOTEN

Het bondgenotennetwerk bestaat uit de diensten diversiteit en jeugd van de Stad Waregem, die nauw samenwerken met vzw De Brug voor de praktische invulling. Daarnaast zijn de stedelijke basisschool Torenhof en de politiezone Miras cruciale partners om de verbinding met de buurt en de veiligheid van de jongeren te waarborgen.

nawoord

HOE KAN JE VANDAAG BONDGENOOT ZIJN VAN GEZINNEN IN ARMOEDE?

Als je deze gids doorneemt, heb je hopelijk nieuwe inspiratie gevonden om zelf ook bondgenoot te worden. Misschien ben je op zoek naar hoe je als sociale professional, leerkracht of ambtenaar een bondgenoot kunt zijn voor mensen in armoede.

Laat ik maar met de deur in huis vallen. Deze gids en de beschreven praktijken en hun succesfactoren zijn niet zaligmakend in de strijd tegen armoede. Het lokale beleid mist de bevoegdheden om inkomen echt te herverdelen. Gemeenten kunnen niet garanderen dat iedereen een inkomen boven de armoedegrens heeft. Daarvoor kijken we naar het federale niveau: daar liggen de kansen voor structurele herverdeling via fiscaliteit, sociale zekerheid en bijstandssystemen. Op federaal niveau wordt ook de organisatie en financiering van de gezondheidszorg geregeld. Een cruciale publieke dienst, want ziek maakt arm en arm maakt ziek. De organisatie en financiering van andere publieke diensten zoals onderwijs, kinderopvang, maar evengoed (sociaal) wonen, openbaar vervoer, vrije tijd en cultuur liggen dan weer op het Vlaamse beleidsniveau.

WAAR ZIT DAN DE WAARDE VAN HET LOKALE NIVEAU?

Alle beslissingen krijgen hun uitwerken op het lokale niveau, in de praktijk. Daar zien we écht welk effect beleidskeuze hebben op de levens van gezinnen, jongeren en kinderen. Lokaal kan je ook het best in gesprek gaan met mensen in armoede over welke hefboomen ontbreken om armoede te doorbreken.

Is er plaats voor elk kind op een school of in de kinderopvang? Kunnen ouders zich met het openbaar vervoer gemakkelijk verplaatsen tussen thuis, school en werk? Is er (publieke)

ruimte voor kinderen en jongeren om te spelen of om vrije tijd te beleven? Is er een huisarts of tandarts waar je terecht kan in jouw stad? ...

Er zijn wel 1001 vragen die gesteld werden én een antwoord kregen in lokale bondgenotennetwerken in de strijd tegen armoede. De onderlinge verbondenheid tussen mensen op het lokale niveau is van onschatbare waarde. Daarom is de lokale gemeente, stad of buurt ook de plek om in te zetten op duurzame samenwerking en netwerking tussen diensten én de professionals die een gezicht geven aan die diensten.

We hebben gezien hoe impactvol flankerende acties kunnen zijn als diensten uit 'hun domein' komen om domeinoverschrijdend samen te werken. Hun acties legden wel degelijk de levens van gezinnen en kinderen in een andere plooi, en samen kunnen ze een duidelijk signaal geven naar andere beleidsniveau's.

“ Als bondgenoot sta je geprivilegieerd dicht bij de levens van mensen in armoede en kan net jij die megafoon zijn die hun stem versterkt.

Mijn antwoord is dus ronduit optimistisch. Ja, het is waardevol en impactvol om je vandaag te engageren als bondgenoot in samenwerkingsverbanden. Als bondgenoot sta je geprivilegieerd dicht bij de levens van mensen in armoede en kan net jij die megafoon zijn die hun stem versterkt.

Deze bondgenoot nodigt je uit om deelgenoot te worden van onze beweging en netwerk.

– Heidi Degerickx, algemeen coördinator, Netwerk tegen Armoede

- Ansell, C. (2012). Collaborative governance. In D. Levi-Faur (Red.), *The Oxford Handbook of Governance*. Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/oxford-hb/9780199560530.013.0035>
- Ansell, C., & Gash, A. (2008). Collaborative governance in theory and practice. *Journal of Public Administration Research and Theory*, 18(4), 543–571. <https://doi.org/10.1093/jopart/mum032>
- Bryson, J. M., Crosby, B. C., & Stone, M. M. (2015). Designing and implementing cross-sector collaborations: Needed and challenging. *Public Administration Review*, 75(5), 647–663. <https://doi.org/10.1111/puar.12432>
- Coene, J., Raeymaeckers, P., Hubeau, B., Marchal, S., Remmen, R., & Van Haarlem, A. (Red.). (2018). *Armoede en sociale uitsluiting: Jaarboek 2018*. Universitaire Stichting voor Armoedebestrijding.
- Emerson, K., Nabatchi, T., & Balogh, S. (2012). An integrative framework for collaborative governance. *Journal of Public Administration Research and Theory*, 22(1), 1–29. <https://doi.org/10.1093/jopart/mur011>
- Netwerk tegen Armoede. (z.d.-a). *Dossier: Een brug tussen onderwijs en welzijn voor gezinnen in armoede*. Geraadpleegd op 14 april 2026, van <https://www.netwerktegenarmoede.be/nl/nieuws/2025/dossier-een-brug-tussen-onderwijs-en-welzijn-voor-gezinnen-in-armoede>
- Netwerk tegen Armoede. (z.d.-b). *Lokale bondgenotennetwerken*. Geraadpleegd op 14 april 2026, van <https://sites.google.com/netwerktegenarmoede.be/lokalebondgenoten/>

- Netwerk tegen Armoede. (z.d.-c). *Onze visie*. Geraadpleegd op 14 april 2026, van <https://netwerktegenarmoede.be/nl/over-ons/onze-visie>
- Netwerk tegen Armoede. (2024). *Over leven in armoede: twintig jaar strijd in tien verhalen*. Pronet. (z.d.). Pronet. <https://sites.arteveldehogeschool.be/pronet/>
- Rittel, H. W. J., & Webber, M. M. (1973). Dilemmas in a general theory of planning. *Policy Sciences*, 4(2), 155–169. <https://doi.org/10.1007/BF01405730>
- Siriani, C. (2009). Investing in democracy: Engaging citizens in collaborative governance. Brookings Institution.
- Vandewaerde, S. (2025, 22 oktober). Basisschool Balder: ‘Brugfiguur maakt wereld van verschil’. *Sociaal.Net*. <https://sociaal.net/achtergrond/basisschool-balder-brugfiguur-maakt-wereld-van-verschil/>
- Voets, J., Brandsen, T., Koliba, C., & Verschuere, B. (2021). Collaborative governance. In *Oxford Research Encyclopedia of Politics*. Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/acrefore/9780190228637.013.1419>
- Vranken, J., De Boyser, K., & Dierckx, D. (Red.). (2004). *Armoede en sociale uitsluiting: Jaarboek 2004* (pp. 207–226). Acco.
- Vranken, J., & Geldof, D. (1992). *Armoede en sociale uitsluiting: Jaarboek 1991*. Acco.

Tekst en redactie

Auteurs: Eva Van De Putte, Martine Moens, Kevin De Pelsmaker,
Jan van Damme, Heidi Degerickx

Contactpersonen

Voor vragen over de publicatie kunt u contact opnemen met:
Kevin De Pelsmaker, depelsmaker.kevin@netwerktegenarmoede.be

Dank aan

Martine Moens, de projectcoördinator en bezieler van
de ondersteuning vanuit Netwerk tegen Armoede voor
de 48 lokale bondgenotennetwerken tegen (kinder)armoede

Vormgeving

Severien Van Dam

De inspiratiegids werd mede mogelijk gemaakt door
het Departement Zorg

Verantwoordelijke uitgever

Vlaams Netwerk tegen Armoede vzw – Heidi Degerickx,
Vooruitgangstraat 323 bus 6, 1030 Brussel

ARMOEDE BESTRIJD JE NIET ALLEEN.

Dat weten de 48 lokale bondgenotennetwerken tegen kinderarmoede. Binnen de tijdsperiode van twee tot drie jaar mochten 48 organisaties een lokaal netwerk vormen om (kinder)armoede aan te pakken. Door verschillende lokale actoren met elkaar te verbinden, ontstond een transversale aanpak met uitwisseling en afstemming. Het Netwerk tegen Armoede en deLink ondersteunden de netwerken, en zorgden voor kennisdeling. Vanuit de lokale bondgenotennetwerken kijken we naar wat werkt. Hoe bouwen we aan een lokaal netwerk dat écht het verschil maakt voor kinderen, jongeren en gezinnen in kwetsbare situaties? Wat zijn de succesfactoren van de huidige lokale bondgenotennetwerken? Ontdek het in deze inspiratiegids.